

GLAS

umirovljenika

Glasilo Sindikata umirovljenika Hrvatske

Broj 250

ISSN 1849-7837 // Zagreb, listopad 2017. // Godina XXIII.

U OVOM BROJU:

**PROSVJEDI GENERACIJE SAKUPLJAČA
PLASTIČNIH BOCA
„ZAUSTAVIMO SIROMAŠTVO I
PONIŽENJE U STAROSTI“**

**7.000 UMIROVLJENIKA
POSLOAO PORUKE SOCIJALNO
AUTISTIČNOJ VLADI**

**Nije nas sram što smo siromašni,
neka vas bude sram!**

UVODNA RIJEČ

Budite milosrdni, prvo dajte gladnima, žednima i ozeblima

Piše: Jasna A. Petrović

Ova je zemlja zarobljena u prošlosti i umjesto o plaćama i penzijama, raspravlja o ustašama i partizanima. Vi umirovljenici niste u fokusu njihovog interesa, briga ih za vas, ne vide, ne čuju, ne znaju, pa čak i ne vjeruju da je ova zemlja potopila svoje stare na dno siromaštva.

Najgore je što je sramotu da kopa po kontejnerima i hrani se iz kanti za smeće doživjela je generacija koja je izgradila tvornice i škole, kupovala strojeve i radila za male plaće. Sada smo višak, teret, balast, suvišni. Kada smo počeli sakupljati plastične boce i hranu s poda na tržnicama, sramili smo se svog siromaštva. Negdje u kutu uma kuckala je - krivica. No, mi nismo krivi što smo siromašni. Vi na vlasti, vi ste krivi, i lijevi i desni, i crveni i plavi. Vi se trebate sramiti!

Kažu da nas je previše i da smo lažni umirovljenici. Kao da smo s pištoljem natjerali referenta u mirovinskom da nam odobri penziju?! Oni su pisali takve zakone, oni su proveli 16 reformi mirovinskog i uveli drugi mirovinski stup koji će opljačkati buduće generacije. Tko je vas pitao? Je li vas tko pitao želite li u starosti biti siromašni?

Mi volimo svoje živote i ponosni smo na svoje djelo. Što bi imali branitelji za braniti, da MI nismo izgradili ovu zemlju u respektabilnu i najrazvijeniju u regiji. Što bi bilo od obrane da nismo svojim zamrnutim penzijama financirali nabavu oružja i ponijeli teret recesije na svojim leđima. I nismo to naplatili zemlji koju volimo, nismo uzeli proviziju od domovine, nismo je pokrali.

Kako li je to promašena socijalna država u kojoj mirovina postane kazna! Kako su mali u duši i sitni srcem oni koji kažu da nemamo što tražiti i da nećemo ništa dobiti, jer su nam dali sve što su trebali.

Pa onda ONI - čija jedna mjesečna plaća može pokriti jednogodišnju prosječnu mirovinu - sjednu u barokne salone i dogovore kako će kupiti osam ratnih bombardera

A nama kažu da su naši zahtjevi za uvođenje hitnih mjera protiv siromaštva starijih osoba – pretjerani i nerealni. Premijer kaže da će napraviti za umirovljenike sve što je realno i moguće u proračunskim okvirima. A bit će u proračunu za ratne zrakoplove? Bit će odmah za povrat „posuđenog“ novca svima s povlaštenim mirovinama višim od 5.000 kuna? Bit će, i to iz radničkog mirovinskog fonda, za sve pripadnike HVO-a iz susjedne države? Bit će za povećana prava svim braniteljima, ali neće biti za vas.

Ne bunimo se da nezaposleni branitelji dobiju naknadu. Ne borimo se da se posuđeno vrati. No, pitanje je kada, iz kojeg novca, kojim ritmom.

Ali prvo dajte gladnima, žednima i ozeblima. Budite milosrdni. Jer, pa reći ćemo vam otvoreno, u protivnom ni vi nećete trajati. Nećete, jer će vas pojesti vlastita pohlepa i socijalna indiferentnost.

VODIČ ZA SOCIJALNA PRAVA STARIJIH OSOBA

Vodič HZZO-a

info.HZMO

7.000 UMIROVLJENIKA POSLALO PORUKU

Nije nas sram što smo siromašni, neka vas bude sram!

U organizaciji Sindikata umirovljenika Hrvatske pod sloganom „Zaustavimo siromaštvo i poniženje u starosti“ više od sedam tisuća građana i građanki, većinom starije dobi, izašlo je 10. listopada, unatoč kiši, na trgove Zagreba, Splita, Pule, Osijeka i Slavonskog Broda, a tri dana kasnije i Zadra, kako bi poručili vladajućima da vremena za zaustavljanje siromaštva starijih nema i da je taj trenutak - sada.

Iako se premijer Andrej Plenković dan ranije oglasio i unaprijed odbio zahtjeve umirovljenika s izlikom kako novaca nema i da su zahtjevi umirovljenika nerealni, prosvjednici su još jednom na prosvjedima predložili konkretne i realne mjere za bolje sutra starijih osoba. Povećanje mirovina za 19 posto umirovljenicima nakon 1. siječnja 1999. s reobračunom do danas, povećanjem aktualne mirovine za 14 posto od 1. siječnja 2018., uvođenje minimalne mirovine u visini od najmanje 50 posto bruto minimalne plaće (s korektivnim faktorom za svaku godinu) i uvođenje nacionalne mirovine, samo su neki od njih. Dok se premijer pita kako to ostvariti, umirovljenici ponavljaju – ukinite drugi mirovinski stup, oduzmite naše novce bankama i vratite ih u prvi stup.

Zagreb:

MLADI IZ ZEMLJE, STARI POD ZEMLJU

Predsjednica SUH-a Jasna Petrović poručila je kako su umirovljenici, koji čine ukupno četvrtinu stanovništva, obespravljani, osiromašeni i poniženi.

„Vlast tvrdi da su naši zahtjevi pretjerani i nerealni i da smo dobili 2,1 posto povećanja mirovina, što je najviše u posljednjih osam godina. Imamo socijalno autističnu Vladu, vidjet ćemo koliko će potrajati. Dajte prvo gladnima, žednima

o zeblima, budite milosrdni, jer u suprotnom nećete dugo trajati, pojest će vas vaša vlastita pohlepa i socijalna indiferentnost“, poručila je Petrović. Upozorila je kako ima novca za kupnju borbenih zrakoplova i limuzina sa zatamnjanim

staklima, ali ne i za povećanje mirovina, kao i da imamo sve više bogatih i siromašnih građana, sve veće socijalne razlike.

Zamjenik predsjednice SUH-a Milan Tomičić naveo je da povećanje od 2,1 posto prosječne mirovine iznosi 47 kuna, ocijenivši to ponižavajućim, tim više jer 55 posto umirovljenika ima ispodprosječnu mirovinu, a njih 83.000 ima mirovinu nižu od 1.000 kuna.

Predsjednik Saveza samostalnih sindikata Hrvatske Mladen Novosel, rekao je da su „radnici dostojanstveno radili, a sada im političari kažu da su balast. Danas i nama radnicima kažu da smo trošak kapitala, trošak koji treba smanjiti. Mi želimo da hrvatski radnici ostanu raditi u Hrvatskoj, a da hrvatski umirovljenici dostojanstveno žive od svojih mirovina“.

Osim SSSH podršku prosvjedu pružile su i sve druge hrvatske sindikalne središnjice. Matica hrvatskih sindikata i njezin čelnik Vilim Ribić poručili su kako se Vladinim politikama produbljuje jaz unutar društva i stvaraju podjele na umirovljenike prvog i drugog reda. „Što su prioriteta politika, ako ne briga za svoje građane, posebice one najugroženije, čija je dostojanstvena starost ugrožena nebrigom, konstantnim zanemarivanjem i podcjenjivanjem u vidu mirovina, od kojih je čak 50 posto, koje su niže od hrvatske linije siromaštva.“ Pisma potpore stigla su i od Nezavisnih hrvatskih sindikata i Hrvatske udruge radničkih sindikata, a Krešimir Sever je podršku izgovorio i sa glavne bine. U Puli je podršku pružio i Sindikat Istre, Kvarnera i Dalmacije.

Osobito je bila dirljiva poruka Sekcije žena sindikata turizma i usluga Hrvatske. „Danas Vi, sutra mi!!! Vaš status nikada nije bio gori, a vaša prava nikada manje poštovana. Nakon godina teškog i mukotrpnog rada, vaše mirovine nisu dovoljne niti za najosnovnije potrebe, a kamo li za život dostojan čovjeka. Zato se mi buduće umirovljenice, zajedno sa vama, već danas moramo boriti za bolje sutra.“

Ramiza Memedi, kao predstavnica Ženske mreže Hrvatske i Udruge žena Romkinja Hrvatske „Bolja Budućnost“, upozorila je na posebno težak položaj u kojem se žene nađu u mirovini, dok se u ime osoba s invaliditetom aktivisti i bloger Damir Fatušić osvrnuo na probleme s kojima se osobe s invaliditetom suočavaju na tržištu rada, kao i na tešku poziciju u kojoj se nalaze njihovi roditelji, koji su većinu radnog vijeka proveli kao njegovatelji.

Prosvjednicima se obratio i Josip Miličević ispred Mreže mladih Hrvatske „Niste sami u borbi za dostojanstven život, međugeneracijska solidarnost postoji“, između ostalog je poručio Miličević i rasplakao dio nazočnih. „Ne mogu tvrditi da znam kako je vama i kako živite, znam samo ono što vidim i čujem oko sebe, a to izgleda tužno i porazno. Upravo je i to ono što želim poručiti odavde, mladi vide kako se naša

UKE SOCIJALNO AUTISTIČNOJ VLADI

država i društvo odnose prema umirovljenicima, onima koji su svoj radni vijek proveli mukotrpno radeći da bi sada bili na rubu preživljavanja. Zar vladajući misle da to što mladi vide njih potiče da ostanu u Hrvatskoj?", osudio je socijalnu indiferentnost vladajuće elite.

Iako je Predsjedništvo Matice umirovljenika Hrvatske u zadnji trenutak iskočilo iz zajedničke organizacije prosvjeda, nakon što je njihov čelnik Josip Kovačić u dva navrata prethodno potvrdio njihovo sudjelovanje, valjda je pobijedila logika koalicije HSU-a i HDZ-a u Mariji Bistrici, odakle dolazi Kovačić kao tamošnji HSU-ov čelnik. No to nije smetalo splitske i zagrebačke udruge Matice da se aktivno uključe, pa je tako na glavnom zagrebačkom trgu govorila i predsjednica Matice umirovljenika Grada Zagreba Marija Kalebota.

Na zagrebačkom prosvjedu poseban su doprinos dali glumci Jasna Bilušić i Marko Torjanac koji su čitali pedesetak od više tisuća poruka koje su pristigle preko Facebook stranice SUH-a Prosvjed protiv siromaštva starijih osoba i web stranice www.suh.hr. Suvremeni telali, Zli bubnjari su najavljivali svako čitanje pretužnih poruka, te na kraju prosvjeda otpratili delegaciju čelništva SUH-a do zgrade Vlade RH na Markovom trgu, gdje su predali zahtjeve. Dirnuti brojnim susretima s umirovljenicima, Zli bubnjari su zamolili da se u njihovo ime posredstvom Pravnog savjetovališta SUH-a nekoj umirovljeničkoj obitelji dodijeli pomoć od 400 kuna.

Dvadesetak članica i članova SUH-a iz zbora Turapoljska zvona došli su iz Velike Gorice pozdraviti prosvjed himnom, a završili pjesnom Jedna je Hrvatska. No, kako je suditi prema brojnim transparentima, to je Hrvatska koja ne voli svoje stare. "Više me boli nepravda nego stare noge i operiran kuk", "Vratite ukradeno", "Stop porezu na nekretnine", "Na ručak u kontejner", "Mirovine su katastrofa", "I vi ćete biti stari, i vi ćete biti zaboravljeni"...

Split: UMIROVLJENICI SVAKODNEVNO "ŠTRAJKAJU GLAĐU"

Oko tisuću splitskih umirovljenika okupilo se na Zapadnoj obali, a s transparentima su poručili vladajućima što o njihovim politikama misle. „Kriminal na temelju RH“, "50 posto mirovina ispod granice siromaštva", "Prosječna mirovina - 37 posto prosječne plaće" i "Mladi iz zemlje, stari u zemlju", pisalo je na dijelovima transparenta. Osim što su ponovili zahtjeve, zatražili su od gradonačelnika Andre Krstulovića Opere da najmanje jednom godišnje primi predstavnike umirovljeničkih udruga i da održi tematsku sjednicu Gradskog vijeća, na kojoj će se raspravljati o problemima umirovljenika i starijih, kojih u Splitu ima više od 50.000.

"Tražimo od gradske uprave da oformi službu za građa-

ne iznad 65 godina starosti, te da se već u ovom mandatu Gradske uprave planira izgradnja jednog ili dva doma za sta-

re i nemoćne osobe," navodi se u proglasu koji je pročitan na prosvjedu. Također se traži otvaranje dnevnih boravaka za stare i nemoćne, te da Grad Split pokrene inicijativu za izgradnju hospicija i za žurno osnivanje Zavoda za gerontologiju i palijativno zbrinjavanje.

Potpredsjednica SUH-a Asja Tomin zamjerila je političarima što su im umirovljenici društveni teret, dometnuvši kako je "našim umirovljenicima štrajk glađu svakodnevnica." Za vrijeme prosvjeda povremeno su se, kad su govornici spominjali riječ političari, iz publike čuli uzvici "Lopovi, lopovi".

Podršku umirovljeničkim prosvjedima dao je i Hrvatski savez udruga osoba s tjelesnim invaliditetom, a pismo podrške poslalo je i društvo Hrvatski umirovljenik, u kojem su naglasili kako podržavaju sve SUH-ove zahtjeve za dostojniji život umirovljenika.

Javna podrška stigla je i iz udruge Blokirani, koji su osim izraza solidarnosti sa zahtjevima i ciljevima, poručili kako treba zaustaviti rast apsolutnog siromaštva u Hrvatskoj i preraspodijeliti bogatstvo, tako da najviše stope poreza plaćaju najimućniji građani, te da se pomogne prezaduženim obiteljima i pojedincima i spasi 330.000 prezaduženih kućanstava.

Od umirovljeničkih stranaka, iako su sve obaviještene o prosvjedima i zamoljene za podršku, oglasio se jedino BUZ-Blok umirovljenici zajedno, koji je potvrdio kako se u potpunosti slažu sa sadržajem zahtjeva, te da apeliraju na zajedništvo svih umirovljeničkih udruga i stranaka.

Pula: KAD JE MIROVINA KAZNA

Više od tisuću građana okupilo se i na Trgu Portarata u Puli, gdje je predsjednica pulske podružnice SUH-a Mirjana Dika Dužman ustvrdila kako se položaj umirovljenika u Hrvatskoj nije poboljšao ni za milimetar, stoga je zatražila poduzimanje konkretnih mjera na poboljšanje njihova standarda. "Umirov-

ljenici nemaju vremena za čekanje, oni su očajni i ljuti jer im je oduzeto temeljno dostojanstvo i ravnopravnost", kazala je Dika Dužman.

Predsjednik istarskog ureda SSSH-a Slobodan Kapor upi-

tao se gdje je nestala briga za ostvarivanje načela socijalne pravde kao jednog od ustavnih načela. Mnogi umirovljenici prinuđeni su na preživljavanje i gaženje svoga dostojanstva skupljanjem plastičnih boca, istaknuo je Kapor. "Tražimo poduzimanje konkretnih mjera na poboljšanju standarda umirovljenika, a ne ponavljanje kurtoaznih fraza i obećanja o dostojanstvu treće životne dobi, posebice pred izbore kada su glasovi 'penzića' više nego poželjni, a često i presudni u formiranju vlasti", poručio je Kapor.

Prisutnima se obratio i Bruno Bulić, predsjednik Sindikata Istre, Kvarnera i Dalmacije, koji je prosvjednicima priznao da ih želi probuditi da prestanu ponavljati greške svake izborne godine. „U kapitalizmu nema moljakanja, za sve se trebate izboriti, a to radite na izborima. Kako možete birati uvijek iste ljude?

Tijekom prosvjeda podrška je stigla i iz Rima, gdje se održavala Konvencija FERPE – Europske federacije umirovljenika i starijih osoba, čija je SUH članica. U ime 10 milijuna članova iz 40 organizacija generalna tajnica Carla Cantone i delegati konvencije poručili su hrvatskim umirovljenicima: MI SMO S VAMA!

Osijek: POLITIČARI, VI STE DRUŠTVENI BALAST

„Više od 15.000 umirovljenika i mlađih građana okupilo se 1996. godine na prosvjedu u Zagrebu kad se Vlada, protivno odluci Ustavnog suda o povratu mirovine, oglušila. Nakon prosvjeda povrat mirovine bio je riješen. Mi danas želimo da nas se čuje, a ne bude li tako, spremni smo izići na ulice i ponoviti prosvjed od prije 21 godinu“, poručio je okupljenima na Trgu slobode Mato Obradović, predsjednik županijskog povjerenstva Sindikata umirovljenika Hrvatske i potpredsjednik SUH-a te član Nacionalnog vijeća za umirovljenike i starije osobe Vlade RH.

„U Vladi rasprave o umirovljenicima nema. U dvije godine u ministarstvima koje nas se tiču promijenjena su četiri ministra i ni jedan ne želi s nama razgovarati. Nacionalno vijeće nije održalo ni jednu radnu sjednicu gdje bi se raspravljalo o problematici umirovljenika u Hrvatskoj“, do-
dao je.

Obradović problematičnim drži i podatak o oko 180.000 korisnika povlaštenih mirovina, koji su se, "izdignuli iznad hrvatskog društva" iako Ustav svim građanima jamči istu kvalitetu života.

Među oko tisuću prosvjednika u Osijeku bila je i 68-godišnja Marinka Škorjanc, umirovljena prije dvije godine. Nakon 37 godina staža, naglašava, nije se nadala tako malom iznosu mirovine, a na prosvjed je došla kako bi pomogla mladima i njihovoj budućnosti, a koja treba biti, dodaje, puno bolja nego njezina.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje koje je na prosvjedu istaknuo Željko Perković, predsjednik Saveza organizacija invalida Osječko-baranjske županije, u Hrvatskoj je u 2016. godini bilo ukupno 1.099.355 umirovljenika, a jedna zaposlena osoba financira 1,27 umirovljenika.

„Sve smo bliži crnim najavama da će uskoro na jednog zaposlenog doći jedan umirovljenik. U invalidskoj je mirovini 231.498 osoba s prosječnom mirovinom od 1.989,71 kunu, a najmanje mirovine prima čak 74.000 umirovljenika i iznose manje od 500 kuna mjesečno. U Hrvatskoj je gospodarstvo u lošoj situaciji, ali novac koji se uplaćuju kroz silne poreze odlazi za prilično sumnjive namjene. Čak 36 posto može se ukinuti ili smanjiti i ta sredstva preusmjeriti u mirovinu nas koji smo je gradili, borili se i stvarali državu“, poručio je Perković.

Prosvjed u Osijeku, na kojem su se okupili i brojni umirovljenici iz Đakova, Gorjana, Donjeg Miholjca, Našica i ostalih slavonskih gradova i sela, obilježile su slavonske pjesme, ali i niz transparentata s porukama: "I vi ćete biti stari", "Mi smo državu izgradili, vi ste je opljačkali", "Mladi iz zemlje, stari u zemlju", "Političari, vi ste društveni balast, a ne mi".

Prosvjedu se pridružila i ikona osječke humanosti, čelnica humanitarne udruge Rijeka ljubavi Štefica Čučak: „Ovo je prvi put da su se umirovljenici pokrenuli. Tu ne smijemo stati, već pokazati da tako više ne ide. Nije problem nahraniti siromašnoga, već je problem zadovoljiti bogatoga. Otvorio je i zaboravio zatvoriti usta.“

Slavonski Brod: UMIROVLJENICI SE GRIJU U TRGOVAČKIM CENTRIMA

Oko 500 prosvjednika okupilo se na središnjem gradskom trgu u Slavonskom Brodu kako bi upozorili na vrlo težak materijalni položaj većine umirovljenika i potrebu da se novim zakonskim rješenjima umirovljenici zaštite od daljnjeg pogoršavanja.

„Kome je danas lijepo u našoj županiji? Prosvjedujemo jer nas nitko ne uvažava, u tri posljednje Vlade nitko se nije udostojao pozvati umirovljenike na neki razgovor. Umirovljenici žive bijedno, jednako oni na selu kao i ovi u gradu, sve su to starci koji ne mogu sami ni zemlju obrađivati, a u gradu je još gore. Oko 150 umirovljenika našega grada skoro svaki dan po zimi provede u nekom od trgovačkih centara jer nemaju s čime platiti grijanje“, rekao je Stjepan Rakitić, predsjednik Županijsko povjereništva Brodsko-posavske županije Sindikata umirovljenika Hrvatske, čija mirovina je 1.230 kuna. Rakitić je napomenuo kako stariji na selu uglavnom imaju poljoprivredne mirovine koje iznose od 500 do 1.500 kuna, što je nedostavno za životni minimum.

„Nemam čime kupiti čokoladu unucima. Radio sam u Novogradnji, imam 2.300 kuna mirovinu. Nisam nikada ni pomišljao da ću ovo doživjeti. Pomažemo jedni drugima, kada ja imam, dam drugom, kada ja nemam, meni daju. Sramota je to kako danas ljudi koji su radili cijeli život žive. Sve za koje sam glasao nisu nam ništa pomogli, Plenković, Sanader. J...em ti ovakvu državu, gledam izbjeglice oni žive bolje od nas, ne bojim se ništa reći“, kazao je Stjepan Gusak, jedan od umirovljenika koji se pridružio prosvjedu.

Zadar: UMIROVLJENICI NEĆE MIROVATI

Nekoliko desetaka građana odazvalo se pozivu Sindikata umirovljenika Hrvatske na zbog kiše odgođeni prosvjed na zadarskom Forumu, koji se održao 13. listopada. Zaustavimo

siromaštvo i poniženje u starosti - bila je poruka govornika koji su još jednom ukazali na teško stanje hrvatskih umirovljenika. Iako na ovom prosvjedu nije bilo transparenta, poruka je izrečena: umirovljenici neće mirovati!

„Radila sam o Zadranci 34 godine, a mirovina mi iznosi 2.173 kune. Toličke godine smo odvajali od naših primanja, gradili i izgradili Zadranku i cijeli grad, a njima je bilo dovoljno samo tri mjeseca da sve to privatizacijom unište. Takvu sudbinu podijelilo je 23.000 radnih mjesta u Zadru i nikom ništa“, rekla je Loreta Belić.

Njena kolegica Vojna Paštrović ima 2.620 kune mirovine. Svaki mjesec mora platiti 1.200 kuna režija i 700 kuna kredita. Kako s ostatkom dostojanstveno živjeti, pitanje je koje su mnogi jučer postavljali na Forumu.

Okupljenima se obratio i predsjednik zadarske podružni-

ce SUH-a Nikola Škarica koji je ponovio zahtjeve koje su par dana prije odaslali umirovljenici u drugim gradovima.

Pravni zastupnik zadarskog SSSH Vedran Uranija poručio je premijeru da ako ima novca za povlaštene mirovine, onda ima i za sve ostale.

Program prosvjeda su uveličali glumica zadarskog Kazališta lutaka Tamara Šoletić, koja je recitirala socijalnu poeziju i klapa Donat.

ŠTO HOĆE OVI PENZIČI?

Iako je premijer Plenković odbio zahtjeve umirovljenika kao „nerealne“ i iako ga je podržalo par liberalnih ekonomista s izjavama poput one Gorana Vojkovića, „I što hoće ovi penziči, da im dodatno plaćamo? Hoće nama oni plaćat mirovinu? Neće“, predsjednica SUH-a Jasna Petrović zadovoljna je i odazivom građana i reakcijama javnosti.

„Od svibnja do danas smo odradili najvažniju stvar, a to je kampanja osvješćivanja hrvatske javnosti, pritom i političke elite, o siromaštvu starijih osoba, što je predugo gurano pod tepih.“

Borba umirovljenika tek je počela, a to je nakon prosvjeda u šest gradova jasno i umirovljenicima i vladajućima.

Ana Kuzmanić/Marina Bubalo

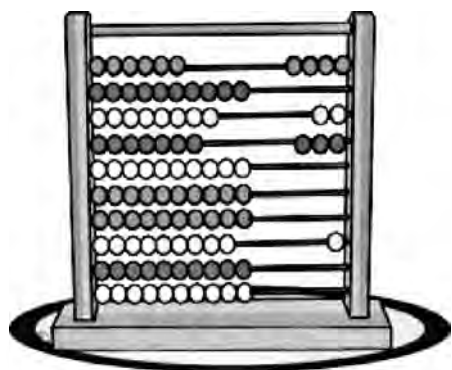

DODATNI ZDRAVSTVENI DOPRINOS:

Konačno taj namet ukinite!

Jedan od zahtjeva s liste umirovljeničkih prosvjeda održanih 10. listopada 2017. godine u pet gradova je i ukidanje dodatnog zdravstvenog doprinosa za umirovljenike. Zašto tražimo ukidanje tog dvostrukog doprinosa na mirovine? To bi trebalo pitati nekadašnju premijerku Kosor, koju umirovljenici nemaju ni po čemu dobrome za spominjati. Osim što je 2010. na dvije godine zamrznuła mirovine, pa time direktno dala svoj nemali doprinos siromašenju umirovljenika i starijih osoba u Hrvatskoj, uvela je 2009. i dodatni zdravstveni doprinos.

Sindikata umirovljenika Hrvatske odmah je podnio prijedlog Ustavnom sudu za pokretanje ocjene ustavnosti, s tvrdnjom da se njime narušava jednakost pred zakonom, socijalna pravda, poštovanje prava čovjeka i druge vrednote iz članka 3. Ustava. Udruga Hrvatski umirovljenik je pak zatražila osporavanje tog nameta zato jer je doprinos za zdravstveno osiguranje uvijek bio određivan u jednakim postotcima za sve osiguranike, koji su ga plaćali cijeloga radnog vijeka. No, Ustavni sud je rješenjem od 18. veljače 2014. odbio i zahtjev SUH-a i Hrvatskog umirovljenika, pa u tom trenutku tim novim

doprinosom obvezalo na plaćanje za pravo sve umirovljenike.

Naime, u Hrvatskoj svi umirovljenici, suprotno europskoj praksi, trebaju plaćati dodatni zdravstveni doprinos i to po čudnim kriterijima i načinima obračuna. Oni s mirovinama u visini do prosječne neto plaće od siječnja do kolovoza prethodne godine i branitelji trebaju plaćati 1 (jedan) posto, a s mirovinama višima od prosjeka 3 (tri) posto.

To je bio konačni ishod 50-tak prezentacija u rodeo kampanji tadašnjeg ministra zdravstva Milinovića, koji je pod pritiskom javnosti oduštao od nametanja jednakog doprinosa svim umirovljenicima, kako mu je bila prvotna ideja, te odlučio uvesti ga samo za bogatije umirovljenike. U finišu je napravljen kompromis pa se uveo spomenuti jedan posto za siromašnije, ali za koje trošak snosi država, te bi ga HZMO trebao redovito uplaćivati u zdravstvenu riznicu.

Zanimljiv je i detalj da se novi Zakon o doprinosima selektivno primjenjivao, npr. nije primjenjivan za branitelje, iako je to retroaktivno legalizirano tek početkom 2011.!

I tako je krenuo novi namet koji se u početku skidao s mirovina gotovo 60.000 umirovljenika, koji su imali mirovine više od prosječne plaće. Danas je takvih s mirovinama iznad 5.664 kune bitno manje, pa je riječ o oko 25 umirovljenika. Bilo je to prvi put u povijesti zdravstvenog osiguranja da su korisnici mirovina trebali plaćati dodatni zdravstveni doprinos.

Uskoro je Kukuriku koalicija čvrsto obećala da će ukinuti taj dvostruki namet na umirovljenike, Rajko Ostojić i Siniša Varga su ipak „prevarili“.

Nije ukinut, jer im nisu dali njihovi ministri financija Linić i Lalovac.

Istina, sličan doprinos postoji npr. u Njemačkoj, dok u Sloveniji nominalno postoji obvezatni zdravstveni doprinos za umirovljenike, koji se u cijelosti i baš za sve pokriva proračunom. Našla bi se još pokoja zemlja koja ima neku vrstu doprinosa za dugoročnu skrb, no to su posve druge vrste davanja.

Logično je očekivati da se konačno ukine taj doprinos, koji nema utemeljenja, a osobito stoga što se obračunava na dvojbeni i porezno neskladan način, u potpunosti suprotan načinu kako se obračunava porez na dohodak.

Naime, ako već postoje „razredi“ u kojima se nešto plaća ili ne plaća, onda je nevjerojatan način obračuna dodatnog zdravstvenog doprinosa na način da se do visine prosječne plaće ne plaća ništa, a ako i za jednu kunu korisnik mirovine prelazi iznos od prosječne plaće, dodatni zdravstveni doprinos od čak 3 posto obračunava se na cjelokupni iznos mirovine. Tako se zapravo nešto što je u suštini dohodak (mirovina) ne tretira po poreznoj logici za dohodak, već po poreznoj logici za dobit. Nelogično, zar ne?!

Ministru Zdravku Mariću SUH je već nekoliko puta slao inicijative za izmjene Zakona o doprinosima, no on se oglašio. Čak nije bio dovoljno pristojan da odgovori, što je dužnost svakog javnog službenika i političara. Stoga, idemo ponovo sa zahtjevom, iz posve principijelnih zakona, jer ovakvog nereda je dosta.

Izdavač: Sindikat umirovljenika Hrvatske
Za izdavača: Jasna A. Petrović, glavna i odgovorna urednica
Uređuje: Uredništvo
Adresa Uredništva: 10 000 Zagreb, Trg kralja Petra Krešimira IV. br. 2/II.
Info: telefon/fax: 01/4655 146; 01/4635 202
E-mail: suh@zg.t-com.hr; Web stranica: www.suh.hr
Grafički urednik: Zvonko Petrinjak

Tisak: GMG GRAF, Sesvete
Temeljem mišljenja Ministarstva kulture Republike Hrvatske br. 532-03-01/7-96-01 od 20. 2. 1996. glasilo SUH-a je, kao proizvod iz članka 18. točka 13 Zakona o porezu na promet, oslobođen obveza plaćanja poreza na promet.

Cjenik oglasnog prostora (glasilo SUH-a i web stranica www.suh.hr): za jednu stranicu 4.000 kn; za pola stranice 3.000 kn i za četvrtinu stranice 2.000 kn.

KOME SU OPASNI UMIROVLJENICI:

Pa dajte im dozvolu da rade!

Umirovljenici često nazivaju Pravno savjetovalište Sindikata umirovljenika Hrvatske s upitom mogu li se zaposliti, a da im se ne obustavi mirovina. Naš pravnik onda mora objašnjavati nešto što je nelogično, a to je da je ministar rada bivše Kukuriku koalicije, kada je na zahtjev umirovljeničkih udruga konačno po prvi put uveo pravo na rad umirovljenika bez obustave mirovine od 1.1.2014. godine, propisao da se može raditi samo do pola radnog vremena, a zaposliti se mogu samo stariji umirovljenici koji su ispunili dob za umirovljenje. Isključio je pri tom prijevremene starosne umirovljenike koji imaju bitno više radnog staža i uplaćenih doprinosa, kao i invalide s općom nesposobnošću.

SUH je odmah išao na zahtjev za ocjenu ustavnosti takvoga zakona, te još 2015. godine dobio – odbijenicu. Ustavni sud ne voli penziće.

Kakvi su efekti takvog krnjeg otvaranja tržišta rada? U Hrvatskoj je danas oko 330.000 umirovljenika u dobi od 40 do 60 godina, a neki od njih mogli bi se vratiti na tržište rada te uz to zadržati mirovinu. Zakon o mirovinskom osiguranju im to priječi, pa se tako na listi zahtjeva nedavnih umirovljeničkih prosvjeda našao i zahtjev za puno pravo na rad.

Prema podacima koje je prikupio SUH, pravo na rad bez obustave mirovine ove godine iskoristilo je samo oko 4.000 umirovljenika, što je tisuću više nego na kraju 2016. Uz to, oko 29.000 je u 2016. radilo preko ugovora o djelu ili autorskog ugovora, u sklopu kojeg plaćaju doprinose od deset posto za mirovinsko i sedam posto za zdravstveno osiguranje. Umirovljenici to s pravom nazivaju diskriminacijom jer su sve te doprinose već otplatili do stjecanja mirovine.

No ni hrvatski radnički sindikati nisu podržali pravo na rad umirovljenika, osobito ne temeljem propisa kojim bi plaćali umanjene doprinose ili od istih bili oslobođeni.

“Zašto mlađim umirovljenicima ne omogućiti da rade bez gubitka prava na mirovinu, ako imaju želje za poslom”, poručili su nedavno iz Hrvatske gospodarske komore.

S druge strane Hrvatska udruga poslodavaca, preferira uvoziti jeftinije radnike iz susjednih i udaljenijih zemalja, jer se valjda boje da bi im stari i raubovani Hrvati bili preskupi?!

Da, upravo su to motivi za punu legalizaciju rada umirovljenika; demografsko urušavanje i visok broj mladih koji iseljavaju iz zemlje s cijelim obiteljima, te rastuće siromaštvo umirovljenika, zbog kojeg moraju dodatno zarađivati za preživljavanje.

Ali, umjesto da se konačno zaustavi masovni rad na crno starijih osoba i stavi pod kontrolu siva ekonomija, naši na vlasti skloniji su i dalje zadržati nedefinirano stanje. Unatoč očekivanjima, izgleda da ni Plenkovićeva vlada, kao niti četvrti u nizu ministar rada i mirovinskog sustava u samo dvije godine, nisu skloni liberalizirati pravo na rad starijih osoba.

U javnosti se često čuje kako će umirovljenici postati konkurencija svojoj djeci i unucima na tržištu rada. To je neistinito, jer se na tržištu rada umirovljenici uglavnom angažiraju na deficitarnim zanimanjima za koja je sve manje mladih stručnjaka te, prema podacima HZMO-a, na poslovima čelnika organizacija, stručnjaka i znanstvenika pri različitim institucijama ili stručnjaka za koje nema mlađih zamjena.

Važnost povratka umirovljenika, posebice onih mlađih, odavno su shvatile velike ekonomije Europske unije, poput Njemačke, Francuske, Italije. Tako, prema podacima Europske fondacije za poboljšanje životnih i radnih uvjeta, većina zemalja dopušta rad u mirovini bez obustave, a iznimno dio država, poput Mađarske ili Njemačke, ima ograničenu neoporezivu mjesečnu zaradu.

Iako je u zapadnoeuropskim zemljama motiv umirovljenika za rad često želja za održavanjem aktivnog života i zadržavanja socijalne sredine, kod nas umirovljenici žele raditi zbog nedostatnih prihoda, te ostaje pitanje koliko bi njih zapravo željelo raditi da imaju mirovine dostatne za dostojanstven život - zaključuju u SUH-u. U zemljama EU je oko četiri milijuna starijih od 65 godina aktivno u na tržištu rada, dakle oko 15 posto muškaraca i 8 posto žena te dobne skupine.

“Povratak umirovljenika u svijet rada odlična je ideja, ali ne znam koliko je izvediva. Ako bi se našao motivacijski čimbenik da se vrate u rad, bilo bi dobro. Tko imalo putuje po svijetu zna da stjuardese u američkim avionskim kompanijama imaju po 70 godina, da prodavačice u dućanima u Zapadnoj Europi imaju više od 70 godina. Rad je u svakom slučaju jako dobar način socijalizacije. Ako u starosti radite, velike su šanse da ćete biti zdraviji i nećete imati problem s izoliranosti, depresijom i slično”, ističe dr. Predrag Bejaković iz Instituta za javne financije. Ovom uvaženom gospodinu treba reći kako hrvatski umirovljenici itekako žele iz ilegale ući u legalnost rada, i to ne zato da bi se socijalizirali, već da bi preživjeli. Zbog siromaštva, dakle, žele raditi bez ograničenja, i bez obustave mirovine.

Kako je to u drugim europskim zemljama? U Austriji za mlađe od 65 godina ako je penzija veća od 349 eura, penzija se obustavlja, ali za starije od 65 godina nema nikakvog limita. U Bugarskoj nema limita, kao ni u Cipru i Italiji. Portugal nema limita, kao ni Slovačka. U Rumunjskoj se mogu kombinirati rad i mirovina ako je mirovina niža od prosječne bruto plaće. U Sloveniji je također dopušten rad, uz zadržavanje mirovine, ako je osoba prešla starosnu dob za umirovljenje.

I u Češkoj je sličan princip bez ograničenja za one s mirovinama iznad starosne dobi. Estonije nema baš nikakav limit kao ni Litva i Letonija, dok Poljska ima limite za one koji su mlađi od linije starosne dobi. Švedska i Finska nemaju nikakvih limita, kao ni Luxemburg za starije od 65 godina. U Španjolskoj se reducira mirovina prema dužini radnog dana. U Malti, se za rad do 65 godina starosti plaća 10 posto plaće za doprinose, ali čim napunite 65 godina, doprinosi se ukidaju.

E, Hrvatska! Kod nas za drugi dohodak, pa imao ti i 99 godina, moraš plaćati 50 posto svih doprinosa, čime se destimulira rad u starijoj dobi. To što u većini zemalja plaćanje doprinosa prestaje kad se dosegne starosna dob za umirovljenje, briga naše političke elite ili ih je briga ali samo kako da ogule starce do kraja.

Zakon o socijalnoj skrbi na strani starijih!

Dodatna zaštita za starije osobe i njihovu imovinu te proširenje uloge obiteljske medijacije neke su od novosti Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi, što ga je Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku sredinom rujna uputilo u javnu raspravu.

„Kako bismo zaštitili prava i interese osoba s invaliditetom i smanjili smještaj u institucije, ovim Zakonom proširuje se krug osoba koje mogu ostvariti status njegovatelja. Zbog bolje integracije u zajednicu, omogućit će se nastavak korištenja prava na osobnu invalidninu i

kad se osoba privremeno ili trajno zaposli. Cilj nam je jačanje obitelji i obiteljskih odnosa, pa se planira uvođenje usluge obiteljske medijacije ne samo kao dosad, vezano uz roditeljsku skrb, već i za, na primjer, dogovor članova obitelji na koji način će zajednički skrbiti o roditelju koji je osoba s invaliditetom ili starija i nemoćna osoba i sl.“, kazala je ministrica Nada Murganić.

Starije osobe su često žrtve predatora na njihovu imovinu i to preko ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju. Ministarstvo za demografiju, obitelj mlade i socijalnu politiku ulaže napore da

starije osobe informira o mogućoj štetnosti sklapanja navedenih ugovora i to na način da iz djela lutrijskih sredstava namijenjenih za socijalnu skrb financira godišnje više projekata udruga civilnog društva usmjerenih informiranju starijih osoba.

Zakon o socijalnoj skrbi jasno navodi da radnik u djelatnosti socijalne skrbi čini težu povredu obveza iz radnog odnosa ako on, njegov bračni drug ili dijete s korisnikom socijalne skrbi sklopi ugovor o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju dok traje njegov radni odnos u djelatnosti.

@ vijesti

OSIJEK

Starije osobe ne brinu financije, nego socijalna isključenost

Teško je povjerovati da umirovljenike više od financijskog stanja brine socijalna isključenost. Ipak, prema analizi i razgovorima s osobama treće životne dobi i Grada Osijeka, upravo je zaboravljenost od strane društva jedan od ključnih problema koji muče starije osobe. Romano Kristić, pročelnik Upravnog odjela za socijalnu skrb i zdravstvo ističe potrebu što češćeg uključivanja starijih osoba u društvo, a na čemu Grad radi godinama. Svakako to čini i Udruga za promicanje kvalitete života starijih osoba Klub 60+ koji je iz proračuna Grada za projekt "Doživjeti 100-tu" dobila 16.500 kuna.

„Projektom starije osobe nastojimo riješiti socijalne isključenosti i usamljenosti, a radionice su po-

sebno dizajnirane za njih. Članovi su stariji od 75 godina, a ideja za projekt potekla je iz činjenice da su članovi, kad su napunili 60 godina počeli odustajati, jer nisu mogli pratiti programe. Željeli smo da ostanu naši članovi i sad se okupljaju u radionicama mješovitog tipa“, pojasnila je Jadranka Plužarić ispred Kluba 60+.

Radionice su "SeniorGym", Zdravstveno savjetovalište, Neurobik te likovno-kreativne radionice, kao i druženje i razmjena iskustava seniora. „Zanimljivo je da se ondje ne priča o problemima nego članovi gledaju što mogu, a ne što ne mogu učiniti. Ne žale se previše i ne ističu probleme, čak ni najstarija polaznica koja ima 93 godine i redovito vježba“, kaže Plužarić.

CITIRAMO!

Dr.sc. Gojko Bežovan: Socijalne inovacije

„U politikama i programima financiranja Europske unije socijalne inovacije prepoznaju se kao važan doprinos jačanju socijalne kohezije, koja slabi uslijed krize i povećane socijalne ranjivosti. Istovremeno, pokazuje se da su socijalne inovacije u hrvatskom kontekstu i dalje slabo poznat koncept priređivačima politika, stručnjacima i široj javnosti...“

U politikama i programima financiranja Europske unije socijalne inovacije prepoznaju se kao važan doprinos jačanju socijalne kohezije, koja slabi uslijed krize i povećane socijalne ranjivosti. Istovremeno, pokazuje se da su socijalne inovacije u hrvatskom kontekstu i dalje slabo poznat koncept priređivačima politika, stručnjacima i široj javnosti.

U Hrvatskoj prijašnja iskustva sugeriraju da većina socijalnih inovacija dolazi iz civilnog društva, pri čemu je razina kulturnog i socijalnog kapitala važan preduvjet razvoja i uspješna inovacija.“

AGEIZAM

Ageizam ili diskriminacija zbog starosti odnosi se na nejednak tretman ili na uskratno određenog prava zbog godina starosti, od strane pojedinca ili organizacije.

Diskriminacija kroz predrasude, neukost, nerazmišljanje i stereotipe, između ostalog, dovodi do toga da starije osobe žive:

- u stalnom siromaštvu
- s kroničnim, neliječenim bolestima
- kao beskućnici ili u neadekvatnim smještajima
- kao žrtve nasilja i zlostavljanja
- nemogućnost obrazovanja

Samo promjena u društvenim stavovima, uključujući i stavove i očekivanja samih starijih osoba, smanjit će diskriminaciju i isključenje starijih. Upravo su zbog diskriminacije i isključeni iz dijaloga i akcija kada se radi o poboljšanju njihovog položaja, zbog čega je važno osvijestiti kako se protiv diskriminacije valja svakodnevno boriti i prijavljivati institucijama svaki slučaj diskriminacije s ciljem prevencije.

MITOVI I PREDRASUDE	ČINJENICE
Starije osobe su neproduktivne i teret za društvo	Većina starijih osoba radi do duboke starosti uzdržavajući sebe i druge, kroz plaćeni i neplaćeni rad
Starost počinje sa 60 godina	Mnogi ljudi su "stari" s 30 godina, dok drugi žive ispunjenim i produktivnim životom i do 100 godina
Starije osobe su slabe, krhke i invalidne	Neki zdravstveni problemi se češće javljaju kod starijih osoba, ali bolest i invaliditet nisu obavezni u starosti. Što je čovjek zdraviji tijekom života to je manja vjerojatnost da će u starijoj dobi bolovati od kroničnih bolesti ili doživjeti invaliditet
Starije osobe su zaboravljiv	Sposobnost pamćenja se može mijenjati s godinama i starije osobe više ne pamte toliko dobro, ali konstatacija da su starije osobe zdravije je netočna jer mnogi faktori utječu na sposobnost pamćenja u svakoj životnoj dobi
Starije osobe nisu sposobne učiti i ne trebaju edukaciju	Studije dokazuju da su starije osobe sposobne učiti kao i svaka druga osoba, ali da možda uvijek nisu sigurni u svoje sposobnosti. Što osoba ima više znanja i vještina tim više može unaprijediti kvalitetu življenja, produktivnije koristiti slobodno vrijeme i više doprinositi zajednici

Pomoć u kući u Zagrebačkoj županiji

Tribinom „Razvoj socijalnih usluga u zajednici“, Zagrebačka županija obilježila je Međunarodni dan starijih osoba – 1. listopada. Za tribine se govorilo o programima pomoći u kući te udomiteljstvu.

„Županija sufinancira programe pomoći u kući u tri ruralne općine – Žumberku, Pisarovini i Pokupskom, sa značajnim brojem starijega stanovništva. Na taj se način poboljšava kvaliteta života starijih osoba u vlastitome domu, a istovremeno i odgađa njihov, mogući, smještaj u domove“, rekla je uvodno zamjenica župana Nadica Žužak.

Program „Pomoć u kući starijim osobama“ pokrenulo je Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, a redefiniralo ga je 2014. Mini-

starstvo socijalne politike i mladih, kada veliki broj korisnika ostaje bez prava na ovu pomoć. No, sufinanciranjem Zagrebačke županije program se, za veći broj korisnika, nastavlja u ožujku 2015. godine. Njime je danas obuhvaćeno 110 osoba. Pravo na pomoć u kući, odlukom župana, imaju osobe koje žive u staračkim domaćinstvima, čija mjesečna primanja ne prelaze iznos od 3.500 kuna i nemaju zaključene ugovore o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju.

O udomiteljstvu je prisutne kratko upoznala ravnateljica Centra za socijalnu skrb Samobor Nataša Koražija, koja je istaknula kako je Zagrebačka županija među prve tri u RH te je registrirano preko 450 udomiteljskih obitelji, u kojima je smješteno preko 650 korisnika.

KAKO DO PRAVA – PITAЈTE NAS!

Pitanje: Vlasnik sam nekretnine u kojoj živim sa svoje troje djece i suprugom, te ne posjedujem niti jednu drugu nekretninu odnosno ova u kojoj živim je jedino vlasništvo. S obzirom na to da nemamo dostatne prihode i da ispunjavam uvjete za ostvarivanje zajamčene minimalne naknade, zanima me hoće li mi se pri korištenju prava staviti zabilježba na nekretninu (T.G., Zadar).

Odgovor: Upis zabilježbe provest će se samo na drugom stanu ili kući koja je u vlasništvu samca ili odraslog člana kućanstva koju ne koristi za stanovanje, odnosno na imovini koju korisnik nije u mogućnosti prodati kako bi osigurao sredstva za uzdržavanje. Stoga u vašem slučaju se neće napraviti zabilježba na nekretninu.

! Pozivamo čitatelje da nam pišu ako imaju pitanja vezano za socijalna prava i usluge, kako ih ostvariti ili kome se obratiti te ćemo im odgovoriti uz pomoć naših stručnjaka iz savjetovališta.

Kako do dostojanstva - vodič za socijalna prava za starije osobe financiran je od strane Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a za sadržaj je odgovoran isključivo Sindikat umirovljenika Hrvatske.

POREČ

Kakvu EU žele penzići

Na konferenciji zbratimljenih podružnica Sindikata umirovljenika Hrvatske iz Istarske županije i „lega“ SPI CGIL-a iz regija Veneto i Friuli Venezia Giulia, održanoj u Poreču u Villi Polesini 3. listopada 2017. godine, naglašena je potreba poticanja sindikalnih inicijativa kojima se šalje snažna poruka jedinstva i suradnje između organizacija i udruga članica FERPA-e, krovne europske udruge 40-tak sindikata umirovljenika. Tema ovogodišnjeg susreta, na kojem je sudjelovalo 78 sudionika, bila je „Skrb, mirovine i aktivno starenje za pravedniju i solidarniju Europu“, odabrana ususret Glavne skupštine FERPA-e, koja se održala u Rimu od 10. do 12. listopada 2017.

Konferenciju je otvorio Aldo Jurcan, domaćin skupa i predsjednik Podružnice SUH-a Poreč, dok se u ime Grada Poreča okupljenima obratila zamjenica gradonačelnika Nadia Štifanić-Dobrić. Nakon uvodnih izlaganja predsjednika, odnosno glavnih tajnika triju regija, u diskusiju su se uključili predstavnici iz po dvije podružnice svake regije.

Predsjednica SUH-a Jasna Petrović, i predstavnik međunarodnog odjela nacionalnog SPI CGIL-a Livio Melgari, u svojim su izlaganjima ukazali na potrebu jedinstvene sindikalne borbe na

ovim prostorima za dobrobit umirovljenika i starijih osoba. Upućene su i zamjerke radu FERPA-e, te je naglašena potreba valoriziranja prekograničnog modela okupljanja sindikata umirovljenika ove tri regije u stvaranju odnosa solidarnosti i jedinstva. Petrović je posebno naglasila potrebu uvođenja potrebe za borbu za zajedničku definiciju minimalne mirovine u svim EU zemljama, što je prihvaćeno.

Glavna tajnica FERPA-e, Carla Cantone u emotivnom zaključnom izlaganju ustvrdila je kako ima velikih poteškoća u radu, koje treba prevladati zajedničkim zalaganjem svih članica, te istaknula kako FERPA očekuje da CES prilagodi djelovanje prema umirovljeničkim sindikatima i prihvati FERPA-u u svoje punopravno članstvo.

Na konferenciji je usuglašen i dokument upućen Glavnoj skupštini FERPA-e u kojem je istaknuto da su za pobratimljene prekogranične sindikalne organizacije od ključne važnosti teme FERPA-ine „Povelje o pravima starijih osoba“ i da je potrebno poticati sindikalne inicijative kojima se šalje snažna poruka jedinstva i suradnje među organizacijama i udrugama članicama FERPA-e. Prvenstveno, to se odnosi na pravo na dostojanstvo osoba koje su

svojim radom doprinijele gospodarskom i društvenom razvoju svoje zemlje i koje smatraju da imaju pravo na aktivno starenje kao osobe koje su još korisne i koje mogu djelovati u svim područjima društva, a da ih se ne smatra teretom, brojem ili, još gore, pasivnim troškom. Ovo je posebno važno kada se uzme u obzir da se u gotovo svim europskim državama pokušavaju pokrenuti mirovinske reforme koje teže smanjenju i zamrzavanju aktualnih mirovina, što bi za posljedicu imalo gubitak kupovne moći i rastuće siromaštvo starijih osoba. Sudionici Konferencije smatraju potrebnim i transnacionalne inicijative u cilju očuvanja univerzalnog, učinkovitog i kvalitetnog sustava javnog zdravstva.

Na kraju konferencije, sudionici su pozvali Skupštinu FERPA-e da razmotri neka od ključnih pitanja njihovih sindikalnih i političkih pozicija, s ciljem pokretanja zajedničke i pojedinačne transnacionalne inicijative, a ujedno su izrazili podršku umirovljeničkim prosvjedima u više hrvatskih gradova 10. listopada 2017., kojima se traži od hrvatske Vlade povećanje mirovina i zaustavljanje rasta siromaštva među starijim osobama i umirovljenicima.

Vladimir Buršić

POLJSKA HRABRO POKAZALA ZUBE SVJETSKOJ BANCII

Ukinuli drugi mirovinski stup, skratili dob za odlazak u mirovinu

Dok Hrvatska poslušnički i na svoju štetu slijedi sve naputke Svjetske banke, pa bi željela zbrzati čak i s tranzicijskim razdobljem za odlazak u starosnu mirovinu već sa 67 godina, u Poljskoj, kao i u drugim brojnim EU zemljama, biraju svoj put.

Tako je Poljska još 2011. godine započela ukidanje drugog obvezatnog mirovinskog stupa kad su obvezna izdvajanja za drugi stup smanjili sa 7,3 na 2,3 posto, a preostalih pet posto preusmjerili natrag u prvi stup mirovinskog osiguranja. Nakon toga je Poljska svojim građanima 2014. godine ponudila i istupanje iz drugog stupa, u kojem je nakon toga ostalo tek 18 posto radnika, što znači da je većina umirovljenika s plaćama nižima od prosječne naprosto prešla natrag u prvi stup, jer im je to povoljnije. Podsjećamo da je isto učinila Slovačka

otvarajući od 2008. mogućnost prelaska u prvi stup, dok je Mađarska 1998. zamrznuo drugi stup i pretvorila ga kasnije u dobrovoljni.

Estonija je 2009. privremeno suspendirala uplate u drugi stup, a Letonija i Litva bile su prisiljene smanjiti doprinose.

Slovenija i Češka od početka su odlučile da obvezni drugi stup neće ni uvođiti, već će ga od samog početka učiniti dobrovoljnim. Rumunjska je 2010. godine zamrznuo doprinose, a ovih je mjeseci najavila da od 1. siječnja 2018. otvara vrata za prijelaz natrag u prvi stup. Zbog svega toga je čak i Svjetska banka u svojoj analizi zaključila da drugi mirovinski stupovi nisu održivi u situaciji gospodarske krize. Svugdje su, dakle, glupi, osim u Hrvatskoj, koja jedina sa svojim predstavnikom Svjetske banke Zoranom Anušićem uspješno „kupuje“

hrvatske ekonomske stručnjake i političare za svoju propalu priču.

No, u slučaju Poljske to nije sve. Od početka listopada 2017. stupio je na snagu zakon koji građanima omogućuje raniji odlazak u mirovinu, čime je ta zemlja napravila iznimku u odnosu na europski trend unatoč starenju populacije i manjku radne snage.

Žene će u Poljskoj ubuduće moći otići u mirovinu u dobi od 60 godina, a muškarci u dobi od 65 godina. Prema dosadašnjem zakonu iz 2012. godine dob za odlazak u mirovinu trebala se postupno povećavati na 67 godina, jednako kao u Hrvatskoj, ali s prijelaznim razdobljem čak do 2040. godine.

Poljska je svoj intenzivni razvoj i gospodarski rast odlučila usmjeriti – u ljude. Za razliku od Hrvatske.

Jasna A. Petrović

Vodič obveznog zdravstvenog osiguranja

PRIOLOG GLASILU SINDIKATA UMIROVLJENIKA HRVATSKE U LISTOPADU 2017.

NOVOSTI U OBVEZONOM ZDRAVSTVENOM OSIGURANJU

ODLUKE UPRAVNOG VIJEĆA HZZO-a

27. rujna 2017. godine održana je 13. redovna sjednica Upravnog vijeća Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje (HZZO). U nastavku donosimo najvažnije odluke.

Novi lijekovi na listama lijekova HZZO-a

U redovnoj proceduri na osnovnu i dopunsku listu lijekova HZZO-a stavljeni se novi lijekovi.

Na osnovnu listu lijekova uvršteno je 6 novih lijekova:

- glekaprevir + pibrentasvir za liječenje kroničnog hepatitisa C
- emtricitabin + tenofovir alafenamid za liječenje HIV-infekcija
- anagrelid za liječenje esencijalne trombocitemije
- tofacitinib i baricitinib za liječenje reumatoidnog artritisa te
- deksmedetomidin za sedaciju bolesnika u jedinicama intenzivnog liječenja.

Na dopunsku listu lijekova biti će uvršten jedan novi lijek:

- takrolimus hidrat za liječenje atopijskog dermatitisa.

Dodatno, na važeće liste lijekova HZZO-a stavljaju se nove generičke i kliničke paralele te novi oblici i/ili nova pakiranja već postojećih lijekova u listama lijekova (na osnovnu listu lijekova 22 lijeka u 50 pakiranja, a na dopunsku listu lijekova 4 lijeka u 6 pakiranja).

Stavljanjem novih lijekova na liste lijekova HZZO-a proširuje se spektar lijekova koje osigurane osobe mogu za svoje liječenje dobiti na teret sredstava obveznog zdravstvenog osiguranja.

Također, na sjednici Upravnog vijeća HZZO-a usvojene su Odluka o početku provođenja Javnog nadmetanja za utvrđivanje cijena lijekova za osnovnu i dopunsku listu lijekova te Odluka o utvrđivanju referentnih skupina s cijenama lijekova unutar svake referentne skupine i podskupine, čime je započet postupak utvrđivanja razina cijena lijekova koje će plaćati HZZO za lijekove koji se propisuju na recept.

HZZO financira pripravnički staž za 412 kandidata

Upravno vijeće HZZO-a donijelo je i Odluku o izboru pripravnika – doktora medicine, doktora dentalne medicine, magistara farmacije i magistara medicinske biokemije za koje će se financirati pripravnički staž osnovom 2. Javnog natječaja iz 2017. godine kao i Odluku o izboru pripravnika – doktora

IZ SADRŽAJA:

- Novi lijekovi na listama lijekova HZZO-a
- HZZO financira pripravnički staž za 412 kandidata

- Pozitivno poslovanje HZZO-a
- HZZO pojačao kontrole privremene nesposobnosti za rad

medicine za koje će se financirati pripravnički staž osnovom trećeg dijela Otvorenog javnog natječaja iz 2017. godine.

Na temelju dvije spomenute odluke, HZZO će financirati pripravnički staž za 412 kandidata i to 400 doktora medicine, 7 magistara farmacije i 5 magistara medicinske biokemije.

POZITIVNO POSLOVANJE HZZO-A U PRVOJ POLOVICI 2017.

U prvih šest mjeseci HZZO je poslovao pozitivno. Naime, u razdoblju siječanj-lipanj 2017. godine rashodi-izdaci bili su pokriveni prihodima te je ostvaren višak prihoda u iznosu od 104.772.264 kuna. Ukupni prihodi su veći za 2,55%, a ukupni rashodi za 0,78%.

Ukupne obveze na početku 2017. godine iznosile su 2.778.284.651 kuna, a na dan 30.6.2017. godine iznosile su 2.706.934.811 kuna, što znači da su smanjene za 71.349.840 kuna.

HZZO POJAČAO KONTROLE PRIVREMENE NESPOSOBNOSTI ZA RAD

U prvom polugodištu 2017. godine HZZO proveo je 3.696 kontrola svojih ugovornih subjekata, provjeravajući izvršavanje ugovornih obveza. U 2.852 kontrole ili 77% provedenih kontrola nisu utvrđene nepravilnosti. U 844 kontrole, odnosno u 23% provedenih kontrola, utvrđeno je kršenje ugovornih obveza zbog čega je izrečeno 440 opomena, 335 opomena s naplatom štete, 44 opomene s novčanom kaznom, 15 opomena s novčanom kaznom i naplatom štete i 8 opomena pred raskid ugovora, a pokrenuta su i 2 postupka za raskid ugovora.

Ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad u prvom polugodištu 2017. godine iznosila je 3,36; (na teret poslodavca 1,59; a na teret HZZO-a 1,77).

U prvom polugodištu 2016. godine ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad bila je 3,18; (na teret poslodavca 1,42; a na teret HZZO-a 1,76). Iz navedenog proizlazi kako je u prvom polugodištu 2017. godine u odnosu na isto razdoblje 2016. godine ukupna stopa privremene nesposobnosti za rad bila veća za 0,18; odnosno stopa bolovanja na teret poslodavca bila je veća za 0,17, dok je na teret HZZO-a bila veća za 0,01. Broj dana privremene nesposobnosti za rad bio je veći za 500.046 dana, a broj dnevno bolesnih za 3.529.

S obzirom na nezadovoljavajuće kretanje stope privremene nesposobnosti za rad, HZZO je intenzivirao kontrole te su kontrolori HZZO-a u prvom polugodištu 2017. godine u odnosu na isto razdoblje 2016. godine pregledali 6 puta više osiguranika, a organiziran je i rad povjerenstava za izvanrednu kontrolu privremene nesposobnosti za rad.

Kontrolori HZZO-a su u promatranom razdoblju proveli kontrolu privremene nesposobnosti za rad u 2.645 ordinacija opće/obiteljske medicine i pritom pregledali 5.212 osiguranika te zaključili 1.401 privremenu nesposobnost za rad ili 27% kontroliranih privremenih nesposobnosti za rad.

Posebna povjerenstva za kontrolu privremene nesposobnosti za rad koja su započela s radom krajem svibnja 2017. godine, pregledala su do 30. lipnja 2017. godine 153 osiguranika i zaključila 55 privremene nesposobnosti za rad ili 36% kontroliranih privremenih nesposobnosti za rad.

PRIJAVA OZLJEDE NA RADU ELEKTRONIČKIM PUTEM

U cilju jednostavnijeg i bržeg prijavljivanja ozljede na radu HZZO je omogućio od 1. listopada 2017. podnošenje prijave o ozljedi na radu elektroničkim putem.

Pravne ili fizičke osobe koje raspola-

žu odgovarajućom elektroničkom opremom te koje se u HZZO-u putem pristupnog lista registriraju kao korisnici ove usluge mogu prijavu o ozljedi na radu podnijeti elektroničkim putem kao elektroničku ispravu.

Pristupni list može se preuzeti s internetske stranice HZZO-a na adresi <http://www.hzzo.hr/ezdravstveno/postupak-aktivacije-usluge/>.

Na zahtjev podnositelja HZZO izdaje, u postupku bez naplate, HZZO smart kar-

ticu koja omogućuje pristup usluzi.

Ova usluga znatno će olakšati postupak prijave o ozljedi na radu te pridonijeti bržem ostvarivanju prava iz obveznog zdravstvenog osiguranja za slučaj ozljede na radu.

OBILJEŽENO 90 GODINA OD OSNUTKA ŠKOLE NARODNOG ZDRAVLJA „ANDRIJA ŠTAMPAR“

Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ obilježila je u utorak, 3. listopada 2017. godine 90. godišnjicu osnutka stručnim skupom „Zdravlje i zdravstvo: izazovi i mogućnosti - susret profesije i politike“.

Na stručnom skupu sudjelovali su premijer Andrej Plenković, ministar zdravstva Milan Kujundžić, predsjednik Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti akademik Zvonko Kusić, rektor Sveučilišta u Zagrebu Damir Boras, dr. Anne S. Johansen iz Svjetske zdravstvene organizacije, dekan Medicinskoga fakulteta Marijan Klarica, v. d. ravnateljica Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ Mir-

jana Kujundžić Tiljak i brojni drugi uzvanici.

Škola narodnog zdravlja „Andrija Štampar“ osnovana je 1927. godine, a danas je znanstveno-nastavna podružnica Medicinskog fakulteta.

Utemeljena je na inicijativu grupe zdravstvenih radnika s ciljem razvoja hrvatske i svjetske medicinske znanosti i prakse na području javnog zdravstva.

Škola „Andrija Štampar“ danas je dio europske i svjetske mreže javnozdravstvenih obrazovnih i istraživačkih ustanova te aktivno surađuje sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom.

- 90 godina od osnutka Škole narodnog zdravlja „Andrija Štampar“

Hrvatski zavod za zdravstvo osiguranje - Direkcija
Margaretska 3, 10000 ZAGREB
www.hzzo.hr

Za nakladnika: v.d. ravnatelja mr. sc. Fedor Dorčić, dr. med. spec.
Urednica priloga: Jasenka Pap, dipl. iur., Nevenka Mirković, dipl. iur.

BESPLATNI TELEFONSKI BROJEVI

za informacije obveznog zdravstvenog osiguranja: 0800 7979
za informacije dopunskog zdravstvenog osiguranja: 0800 7989

Od listopada ukinuto dodatno smanjenje mirovina ostvarenih prema posebnim propisima

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 31. kolovoza 2017. godine donijela Odluku o prestanku smanjenja mirovina, odnosno dodatka mirovini prema članku 3.a Zakona o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju. Odluka je objavljena u Narodnim novinama, broj 88 od 1. rujna 2017. i stupila je na snagu 1. listopada 2017.

Prema članku 3.a Zakona bilo je uvedeno *novo smanjenje mirovina i mirovinskih primanja*, odnosno dodatka mirovini za još 10%, koje se primjenjivalo od 1. siječnja 2014., s tim da svota mirovine, odnosno dodatka na mirovinu ne može iznositi manje od 5.000,00 kn. Budući da su ispunjeni zakonski predviđeni uvjeti (rast BDP-a u tri prethodna uzastopna tromjesečja, u odnosu na isto tromjesečje prethodne godine od 2%, a deficit državnog proračuna manji od 3%) određeno je da se ovo smanjenje prestane primjenjivati.

Smanjenje se prestaje primjenjivati počevši s isplatom mirovina za mjesec rujan 2017. koje će biti isplaćene u listopadu 2017.

Ova Odluka ne odnosi se na mirovine korisnika koje su bile izuzete od smanjenja, a to su: mirovine u mjesečnoj svoti do 5.000,00 kn (uključujući i korisnike mirovina u mjesečnoj svoti do 3.500,00 kn kojima je mirovina bila umanjena prema Zakonu o smanjenju mirovina određenih, odnosno ostvarenih prema posebnim propisima o mirovinskom osiguranju iz 2010.); mirovine hrvatskih ratnih vojnih invalida iz Domovinskog rata i ratnih vojnih invalida, s oštećenjem organizma od 100%, obiteljske mirovine djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata bez oba

roditelja, osim sukorisničkih dijelova ovih mirovina koji pripadaju djeci koja su rođena u braku ili izvan braka s drugim roditeljem, odnosno udovici; zatim obiteljske mirovine djece smrtno stradalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, obiteljske mirovine udovica koje su sukorisnice tih mirovina s djecom smrtno stradalih hrvatskih branitelja, mirovine prema Zakonu o posebnim pravima iz mirovinskog osiguranja i pravima po osnovi nezaposlenosti zaposlenika u Istarskim ugljenokopima »Tupljak« d.d. Labin, te mirovine prema Zakonu o uvjetima za stjecanje prava na starosnu mirovinu radnika profesionalno izloženih azbestu.

Podsjećamo – važno je znati

• **Elektroničke usluge HZMO-a dio su elektroničkih javnih usluga u okviru projekta e-Građani** preko kojeg je omogućen pristup svim elektroničkim javnim uslugama na jednom mjestu, na internetskoj adresi sustava **www.gov.hr** ili na Korisničkim stranicama Zavoda **www.mirovinsko.hr**.

Pristup elektroničkim uslugama Zavoda omogućen je svima koji posjeduju barem jednu aktivnu vjerodajnicu, koja je integrirana s nacionalnim identifikacijskim i autentifikacijskim sustavom (NIAS). Građani koji nemaju aktivnu vjerodajnicu mogu ju dobiti tako što će u poslovnicama Financijske agencije (FINA) zatražiti jedinstveni elektronički identitet.

Elektroničke usluge Zavoda u sustavu e-Građani su:

- e-Potvrde iz mirovinskog sustava
- elektronički zapis o radnopravnom statusu.

Korisničke stranice HZMO-a:

- informativni izračun mirovine
- uvid u podatke o prijavama na osiguranje i odjavama s osiguranja
- uvid u podatke o stažu, plaći i osnovici

koje je za pojedine godine prijavio poslodavac

- uvid u podatke o drugom dohotku na koji se plaća doprinos za mirovinsko osiguranje
- Kalkulator doplatka za djecu.
- **Republika Hrvatska omogućila je korištenje svojih e-usluga građanima ostalih država članica Europske unije.** Građani EU mogu (od lipnja 2017.), koristeći svoje nacionalne vjerodajnice, putem sustava e-Građani dobiti elektroničku potvrdu o radnopravnom statusu, izvršiti online prijavu na programe visokih učilišta u Republici Hrvatskoj ili dobiti e-potvrdu o učeničkom statusu. Elektroničkim putem bit će im omogućena dodjela OIB-a.
- **Održavanje savjetodavnih dana s njemačkim nositeljem mirovinskog osiguranja** planira se 14. studenoga 2017. u Varaždinu i 15. i 16. studenoga 2017. u Zagrebu i o tome će osiguranici biti na vrijeme obaviješteni.
- Zavod redovito podsjeća korisnike da **staž ostvaren u inozemstvu mora biti potvrđen od strane inozemnog nositelja** u državama s kojima je sklopljen ugovor o socijalnom osiguranju ili se primjenjuju uredbe EU-a o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti kako bi se zadovoljio uvjet staža potreban za stjecanje prava na mirovinu iz hrvatskog osiguranja.
- **Zavod elektroničkim putem preuzima podatke iz e-Matice o statusu učenika**, stoga korisnici obiteljske mirovine i doplatka za djecu više ne trebaju dostavljati potvrde o redovitom školovanju za djecu koja se školuju u osnovnim i srednjim školama u Republici Hrvatskoj. **Korisnici koji imaju prebivalište u inozemstvu ili su polaznici viših škola i fakulteta i dalje trebaju Zavodu dostavljati potvrde o redovitom školovanju.**

KORISNICI MIROVINA - u rujnu 2017.

VRSTE MIROVINA	UKUPAN BROJ KORISNIKA	PROSJEČNE SVOTE MIROVINA
Prema Zakonu o mirovinskom osiguranju - ZOMO		
Starosna mirovina	498 161	2.536,80 kn
Starosna mirovina za dugogodišnje osiguranike - čl. 35. ZOMO	18 245	3.448,09 kn
Starosna mirovina prevedena iz invalidske - čl. 58. ZOMO	85 290	2.222,35 kn
Prijevremena starosna mirovina	184 086	2.401,66 kn
Prijevremena starosna mirovina zbog stečaja poslodavca - čl. 36. ZOMO	203	2.615,82 kn
Invalidska mirovina	127 762	1.910,62 kn
Obiteljska mirovina	225 857	1.924,78 kn
UKUPNO - ZOMO	1 139 604	2.314,54 kn
Prema Zakonu o pravima iz mirovinskog osiguranja djelatnih vojnih osoba, policijskih službenika i ovlaštenih službenih osoba - DVO, PS i OSO		
Ukupno	14 240	3.597,50 kn
Prema Zakonu o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji - ZOPHBDR		
Ukupno	70 468	5.251,62 kn
Prema Ugovoru između RH i BiH o suradnji na području prava stradalnika rata u BiH koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji - HVO		
Ukupno	6 797	2.894,03 kn
SVEUKUPNO	1 231 109	2.500,70 kn

PROSJEČNA MIROVINA (ZOMO) bez međunodnih ugovora - isplata u rujnu 2017. -	Iznos u kunama	Njen udio u plaći za srpanj 2017. (5.905 kn)
Prosječna mirovina za kolovoz 2017.	2.580,01 kn	43,69%
Prosječna ukupna starosna mirovina za kolovoz 2017.	2.830,86 kn	47,94%
Prosječna starosna mirovina za kolovoz 2017. s 40 i više godina m. staža	4.289,98 kn	72,65%

Korisnici mirovina - muškarci (45,80%)	563 737
Korisnici mirovina - žene (54,20%)	667 372
Odnos broja korisnika mirovina i osiguranika	1 : 1,24
Udio ukupnog broja korisnika mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	15,22%
Udio broja korisnika starosnih mirovina s 40 i više godina m. staža u ukupnom broju korisnika mirovina - ZOMO	19,89%
Prosječan mirovinski staž za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	30 godina
Prosječna dob za ukupan broj korisnika mirovina - ZOMO	71 godina
Potrebna sredstva za isplatu mirovina i mirovinskih primanja	3.222.000.000 kn

Uređuje i grafički priprema:
Odjel za odnose s javnošću HZMO
A. Mihanovića 3, 10 000 Zagreb

www.mirovinsko.hr
e-mail: informiranje@mirovinsko.hr
fax: 01/4595-168

Podsljeme na tronu

Podružnica Studentski grad je u subotu 7. listopada 2017. godine bila domaćin 5. sportskih susreta Povjereništva SUH-a Zagreb i Zagrebačke županije, na kojima su natjecatelji iz 13 podružnica omjerili snage u zabavnim sportskim disciplinama, kao što su pikado i nošenje jaja na žlici.

Već od 9 sati počele su se okupljati ekipe sindikalnih podružnica iz svih dijelova grada Zagreba, ali uskoro se pridružila i ekipa iz Samobora, koja je „probila led“ iz Zagrebačke županije. Nakon prijava uz svježa peciva, krenulo se s postrojavanjem. Ukupno se prijavilo 12 timova sa po 8 natjecatelja, dok su se iz podružnice Centra prijavila samo tri najhrabrija natjecatelja, koji su zbog tako malog broja morali sudjelovati u svim igrama.

Od treme do ushićenja

Sportske susrete je, prema običaju, otvorila predsjednica Povjereništva SUH Zagreb, Biserka Budigam i tom prilikom svima zaželjela sreću u natjecanju. Na igrama je bila prisutna i predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović, koja je prilikom obraćanja prisutnima podsjetila na skorašnji prosvjed umirovljenika u šest hrvatskim gradovima.

Ekipe su nastojale što bolje odraditi zadatke koji se od njih traže, ali bilo je tu i treme i nerviranja, kao i ushićenja kada se ubace svi krugovi na čunji ili kada je puno loptica u obruču ili u košu, kada su strelice pikada što bliže centru, kad se postigne veliki broj golova ili kada ne padne jaje sa žlice. Na kraju se odigrala i igra guranja šibica bocom privezanom oko pojasa, koja je razveselila sve prisutne.

Važno je sudjelovati

Natjecatelji i gosti su se nakon igara uputili u Mjesni odbor Studentski grad, gdje ih je dočekao grah s domaćim kobasicama, koje je spravio kuhar Antun Grgić. Grah je bio odličan, pa se često tražilo repete.

Nakon jela i kratkog odmora, došlo je vrijeme da se proglase pobjednici. Treće mjesto pripalo je domaćinu Studentskom gradu, druga je bila ekipa iz susjednog Oporovca, dok je prvo mjesto osvojila ekipa iz Podružnice Podsljeme. Bez obzira na uspješnost, preciznost, a pogotovo sreću, čestitke svima koji su prisustvovali na ovim igrama jer su one samo jedan mali doprinos kako bi se ljudi upoznali i družili, a potom i zapjevali.

Hvala ravnatelju OŠ V. Novaka koji je omogućio korištenje dvorane bez naknade, zatim Marijanu Jardasu koji je omogućio korištenje kazana. Karolini Muža na posudbi rekvizita, Antunu Grgiću na dobrom ručku. I na kraju veliko hvala domaćicama, sucima i svima koji su na bilo koji način pripomogli kako bi se ove sindikalne sportske igre održale u ugodnoj atmosferi.

Snježana Živčić

Tko je spretniji i sretniji

Organizaciji Sindikata umirovljenika Istarske županije organizirane su 8. Sportske igre u subotu, 7. listopada 2017., a ove godine je domaćin bila podružnica Vrsar. Članovi istarskih podružnica su odmjerili snage u boćanju, kartanju, pikadu šahu i stolnom tenisu.

Cilj ovakvih igara je kroz pripreme treninge i same igre povećati psihofizičku kondiciju umirovljenika i očuvati zdravlje starijih osoba, a ujedno služe i kao mjesto susreta i druženja sa starim prijateljima koje se ne viđa svaki dan i odličan su način da se privuče mlađe umirovljenike da se pridruže SUH-ovcima.

Bez žutih i crvenih kartona

Igre su okupile oko 300 sudionika, od toga čak 220 takmičara. Otvorio ih je izaslanik predsjednice Sindikata umirovljenika Hrvatske, ujedno i Predsjednik županijskog povjereništva SUH-a Istarske županije, Vladimir Buršić. Postrojene ekipe je u ime domaćina pozdravio Ivan Radetić, predsjednik Podružnice Vrsar, zaželjevši da pobijede spretniji i sretniji. Slijedili su pozdravi zamjenice istarskog župana Sandre Čakić Kuhar, koja je zaželjela svim sudionicima da iz Vrsara ponesu lijepu uspomenu, i pozdravi zamjenika načelnika Općine Vrsar Franka Štifanića, koji im je zaželio sportsku borbu bez žutih i crvenih kartona.

Međunarodna potpora

Igrama su prisustvovali i izaslanici talijanskih sindikata - Luciano dell Rosso, iz Tršćanskog SPI CGIL-a zadužen za međunarodnu aktivnost, i Danilo Toccanne, regionalni tajnik SPI CGIL-a pokrajine Veneto.

U kulturno umjetničkom programu sudjelovali su Ženski pjevački zbor „Mendule“ Vrsar, mješoviti zbor zajednice Talijana Vrsar i kulturno umjetničko društvo „Matko Laginja“ iz Svetog Lovreća.

Pazin ukupni pobjednik

Sudionici su omjerili snage u nekoliko sportskih disciplina – boćanju,

kartanju, pikadu, stolnom tenisu i šahu. U muškom boćanju najbolja je bila ekipa Vrsar, dok je u ženskom boćanju pobijedila Novigradska ekipa, a domaće su zauzele drugo mjesto. U briškuli i trešeti muški naslov je otišao u Medulin, a ženski ekipi iz Umaga. Igrao se i pikado, pobijedila je muška ekipa iz Pazina i ženska iz Fažane. Pazinjani su bili najbolji u stolnom tenisu, a odnijeli su i pobjedu u kartaškoj igri remi. U šahu su imali malo manje sreće, pa su završili drugi, iza Fažane. Ukupni pobjednici bile su ekipe podružnice Pazin, drugi su bile ekipe Umaga, slijede ih ekipe Fažane.

Susret su sponzorirali Istarska Županija, „Maistra“ d.d. iz Rovinja, „Montraker“ d.o.o. Vrsar, Turistička Zajednica Vrsar, uz logističku potporu osnovne škole Vladimir Nazor iz Vrsara. Susret je završio uručivanjem medalja i pehara pobjedničkim ekipama te zajedničkom večerom i druženjem.

Ivan Radetić

Koga briga za rezultate!

U Vrgorcu su 30. rujna 2017. godine održani tradicionalni 9. Sportski susreti Sindikata umirovljenika Hrvatske za Splitsko-dalmatinsku županiju na koje je organizirano stiglo 240 sudionika iz Splita, Trogira, Žrnovnice, Omiša i naravno, domaćina Vrgorca. Umirovljeni domaćini i gosti omjerali su snage u više sportskih disciplina – boćanju, pikadu, kartanju i potezanju konopa. Rezultatima se nitko nije zamarao, već je bilo najvažnije sudjelovati i dobro se zabaviti. Sigurno je nezabavniji bio trenutak igara kad su žene pobijedile u povlačenju konopa!

Kako biti sretniji

Na početku manifestacije okupljene je na Trgu branitelja u Vrgorcu pozdravio gradonačelnik Ante Pranić i kratkim obraćanjem im zaželio dobrodošlicu. „Ponosni smo na rad SUH-a u Vrgorcu kao jedne od naših najaktivnijih udruga. Financijski pomažemo njihovo djelovanje koliko možemo, subvencioniramo toplice, a od sljedeće godine će dobiti svoju stavku u Gradskom proračunu kako bi na takav način potakli na druženje i aktivnost naše sugradane treće životne dobi“, rekao je Pranić.

Na druženju u Vrgorcu bila je i predsjednica SUH-a Jasna A. Petrović, koja je iskoristila tu priliku da informira sudionike o umirovljeničkim prosvjedima u Zagrebu, Splitu, Puli,

Slavonskom Brodu, Osijeku i Zadru u utorak, 10. listopada.

„Mi smo se danas družili i radovali na sportskim susretima, ali i dalje ostaje činjenica da 50% umirovljenika Hrvatske živi ispod linije siromaštva koji iznosi 2.085 kuna. Umirovljenicima je dosta ovakvog tretmana. Dosta im je loših zakona i politika te političkih elita koje ne pokazuju interes za njih“, rekla je Petrović i dodala da joj je drago što je imala prilike razgovarati s gradona-

čelnikom Vrgorca koji joj je obećao da će snažnije pomoći aktivnosti SUH-a u svome gradu jer se time društveni život starijih osoba čini sretnijim.

Druženje prije rezultata

SUH-ov glavni koordinator ovih sportskih susreta bio je predsjednik vrgorske podružnice Miro Jovič. Cijeli dan se uz pomoć svojih suradnika brinuo da sve prođe u najboljem redu. „Ovo su drugi sportski susreti koji se u posljednjih devet godina organiziraju u Vrgorcu. Nismo ovdje došli zbog rezultata, već da bi se družili, povezali i međusobno dobro upoznali. Vjerujem da smo u tome uspjeli“, kratko nam je poručio Jovič.

U popodnevnom dijelu programa umirovljenici iz brojnih gradova županiji uživali su u koncertu makarske pjevačice Zorice Andrijašević na okupljanju na Ravči.

Kad zvone četiri zvona

Članovi Podružnice SUH-a Umag bili su na jednodnevnom izletu u Sloveniji 27.09.2017. godine, te su tom prilikom posjetili arboretum Mozirski gaj, najveću crkvu u Sloveniji, a izlet završili šopingom u Ljubljani.

Arboretum Mozirski gaj smješten je u prekrasnoj Savinjskoj dolini i prostire se na 7 hektara. Izletnike je dočekaao cvjetni park pun različitih tematskih vrtova i aranžmana, pomno napravljenih i njegovanih tijekom cijele godine, sada prekrasnih jesenskih boja. Park ima i jezerce s lopočima, vodoskokom i dugom od višebojnih begonija, koja svojom ljepotom poziva da se ispod nje napravi fotografija za uspomenu. Izletnici su imali priliku pogledati i izložbu buča, u sklopu koje su na više mjesta u parku bili su postavljeni bučini aranžmani različitih vrsta, boja i veličina, a posebno ih se dojmila buča teška čak 639 kilograma.

Veliki dio parka zauzima muzej na otvorenom, koji se sastoji od niza tipičnih drvenih kuća, uključujući i najstariju kuću iz mozirskog kraja staru 200 godina, kovačnice, pilane i mlina-vodenice. S obzirom da ovako veliki broj izložaka nije moguće obići u kratkom vremenu, stručni vodič je preporučio ponovni posjet na proljeće, kad se mogu vidjeti cvjetni vrtovi i aranžmani od nekoliko tisuća tulipana.

Slijedio je ručak u lijepom objektu podno Kamniških Alpi i poslije kratkog odmora put je nastavljen prema malom mjestu Gornji grad, koje je poznato po tome što ima najveću crkvu u Sloveniji. Izletnike je srdačno dočekaao svećenik, koji je pružio niz informacija o crkvi i okolnim objektima iz srednjeg vijeka, kojih sada više nema. U objektima su obitali Benediktinci, da bi se nakon njihovog odlaska ustoličili biskupi, te se crkva danas naziva katedralom. Izletnici su razgledali unu-

trašnjost crkve, u kojoj se nalaze nadgrobnji spomenici četiriju biskupa iz 17. stoljeća i grobovi biskupa iz kasnijih perioda, a krasi je i velika oslikana kupola visoka pedeset metara. Uz crkvu se nalazi i posebno uređen i oslikan drveni Isusov grob. Na zamolbu svećenika izletnici su otpjevali pjesmu „Rajska djevo, kraljice Hrvata“, za što su bili nagrađeni zvonjavom četiriju zvona s katedrale, koja je sve oduševila.

Izlet je završen posjetom velikom trgovačkom centru BTC u Ljubljani, što se posebno svidjelo izletnicama, koje su se razbježale po trgovinama i vraćale s punim vrećicama. Izletnici su se vratili kući puni dojmova o ljepotama koje su imali prilike vidjeti i zadovoljni što su proveli jedan opuštajući i ugodan dan, kojeg će se rado sjećati.

Marija Pertot

PODSLJEME – PEŠČENICA – STUDENTSKI GRAD

14. Gerontološki tulum

Uoči Međunarodnog dana starijih osoba, u petak, 29.9.2017. godine, na Zrinjercu u Zagrebu održan je 14. Gerontološki tulum u organizaciji Grada Zagreba, Gradskog ureda za socijalnu zaštitu i osobe s invaliditetom, te Zaklade Zajednički put, a manifestaciju je podržalo i Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku.

Manifestacija je bila popraćena bogatim kulturno-zabavnim i rekreativnim programom, a Sindikat umirovljenika Hrvatske i Povjereništvo Zagreb predstavile su podružnice Podsljeme, Peščenica i Studentski grad.

Više od 500 posjetitelja dobilo je priliku upoznati se s programskim aktivnostima domova za starije osobe i udruga za umirovljenike, a također su im bili dostupni i promotivni letci na temu skrbi o starijim osobama koje su izradili provoditelji različitih projekata koje je financiralo Ministarstvo. Bogato opremljeni štand s našim izlošcima, među ostalima, posjetili su gradonačelnik Milan Bandić, savjetnica za socijalnu skrb u Gradskom poglavarstvu Višnja Fortuna, predsjednica SUH-a Povjereništva Zagreb Biserka Budigam i tajnica SUH-a Vesna Bečić.

Ivan Ročić

Samouki umjetnici treće dobi

Proslavi Dana Grada Labina ove godine su se po prvi puta, na inicijativu članova SUH-a Podružnice Labin, priključili i samouki umjetnici treće životne dobi izložbom naziva „Radovi umirovljenika grada Labina“.

Na izložbi koju je otvorila predsjednica podružnice, samouki umjetnici izložili su svoje radove iz područja slikarstva, grafike, tekstilnih vezova koncem, obrađenog drveta, suvenira te prepleta predmeta sa špagom i kreativnih drvenih skulptura. Poznate umirovljenice čitale su svoje stihove, a prisutnima su se obratili i kustos gradskog muzeja, gradonačelnik i zamjenica gradonačelnika grada Labina, kao i ravnateljica Pučkog Otvorenog Učilišta grada Labina.

Tople riječi gostiju obradovala su umjetnike i sve prisutne, a zahvaljujući pomoći i podršci Grada Labina atmosfera je bila odlična.

Do ponovnog susreta i novih radova sljedeće godine.

Nada Križanac

POVJERENIŠTVO ZAGREB Dani otvorenih vrata

Osamnaest zagrebačkih podružnica SUH-a predstavilo se izložbom „Dani otvorenih vrata Sindikata umirovljenika Hrvatske - Povjereništva Zagreb“, otvorenoj u ponedjeljak 25.09.2017. u predvorju Radničkog doma na Trgu kralja Krešimira IV.

Zagrebačke podružnice prezentirale su osnovne podatke o svojoj Podružnici, uredovno vrijeme, vrijeme redovnih mjesečnih okupljanja (radionice, zabave...), ime i prezime predsjednika Podružnice te popis aktivnosti koje članovi mogu koristiti u Podružnici.

Izložba je bila otvorena do 29. rujna, a svaki dan su bili prisutni članovi Sindikata umirovljenika koji su i osobno pričali o svojim podružnicama i odgovarali na pitanja posjetitelja.

ĐAKOVO

Članovi Podružnice Đakovo iskoristili su sunčane rujanske dane i od 5. do 12. rujna 2017. ljetovali u Jelsi na otoku Hvaru. U sklopu sedmodnevnog boravka su, uz svakodnevno kupanje i druženja, šetali Jelsom i obilazili različite kulturne znamenitosti.

Posebno je zanimljiva bila edukacija o maslinama i maslinovom ulju, uz degustaciju istih, koje je vrlo stručno i zanimljivo obavila Mirjana Kujundžić, zaposlenica hotela Hvar u Jelsi. Pri povratku kući članovi podružnice posjetili su i zanimljivi i bogati Ribarski muzej u mjestu Vrboska. Također su imali organiziranu i dalmatinsku večeru s lokalnim delicijama, a navečer su uz glazbu uživali u restoranskom baru.

Ljetovanje je brzo prošlo, pa sada jedva čekaju sljedeću godinu i novo ljetovanje.

Željko Kovač

Bablje ljetovanje na Hvaru

Kad si star ne moraš biti bolestan i nemoćan

Poznato je da je pitanje starenja komplicirano. To je postupan proces u kojem tjelesni organi posustaju u svojoj funkciji, a organizam postaje osjetljiv na bolesti koje su uobičajeno povezane sa starenjem.

Međutim, sve se više uočava da su zdravstveni problemi, koji se obično pripisuju procesu starenja, ustvari više povezani s genetikom i načinom života. Mi ne možemo puno učiniti što se tiče naših gena ili neumitnog protoka vremena. Ali, možemo spriječiti mnoge bolesti koje su obično sinonimi starenja. Razumije se, postoje određeni aspekti starenja koje ne možemo promijeniti (otpadanje hormonalnih funkcija itd.), ali možemo neke od tih promjena odgoditi, često uz pomoć manjih mjera opreza i nekih jednostavnih promjena u stilu života. Ovdje je navedeno nekoliko zabluda s kojima živimo i koje traže da ih se opovrgne.

?Stari postanu senilni

Činjenica: Gubitak mentalnih sposobnosti često je uzrokovan smanjenom krvnom cirkulacijom u mozgu i malim moždanim udarima koji mogu rezultirati nakon začepljenja krvne žilice. Pravilna ishrana i tjelovježba smanjuju šanse za nastanak moždanog udara.

Izbjegavajte veće količine alkoholnih pića, jer alkohol smanjuje broj moždanih neurona koje vam je priroda podarila. Stimulirajte neurone izlažući se često novim mentalnim zadacima (novi hobi, večernje škole, novi posao, društvene aktivnosti itd.). Važno je da prisiljavate sebe na razmišljanje.

?U starosti gubite zube

Činjenica: Mnogi ljudi u svojim tridesetim godinama nauče kod stomatologa nove riječi: peridentitis. Paradentoza. Ta se upala događa kad bakterije i hrana zađu između zubnog mesa i zuba. Kako upala napreduje, zubno se meso odvajaju od zuba, bakterije razaraju kost koja drži zub na mjestu i na koncu zub s vremenom ispada.

Ispravno i redovito pranje zubi, čišćenje koncem prostora između zubi, kontrole kod stomatologa svakih šest mjeseci, obično sprečavaju sve probleme. Uz odgovarajuću brigu, danas nitko ne bi trebao gubiti zube, osobito otkad postoje implantati.

?Puni su bora

Činjenica: Pušenje, oštećenje kože od sunčevih zraka i nedostatak antioksi-

dansa u našoj prehrani mogu uzrokovati sve, od bora, pa do raka. Sredstva za zaštitu od sunca treba stavljati na lice i neprekrivene dijelove tijela. Ona mogu spriječiti prekomjerna oštećenja kože.

Osim toga, održavanjem kože čistom, održavat ćete je zdravom. Valja obratiti posebnu pažnju na lice. Kako čovjek stari, koža stvara manje masnoća, postaje suha i naborana. Vlažne kreme mogu pomoći da se vlaženjem kože donekle izravnaju i bore.

?Imaju krhke kosti

Činjenica: Kako ljudi stare, gube koštanu masu, katkad do te mjere da kosti postaju lomljive. Ovo se stanje zove osteoporozom i najčešće pogađa žene. Muškarci gube koštanu masu sporije i postupnije. Lijekovi, kao što su kortikosteroidi i prekomjerno pušenje i pijenje alkoholnih pića mogu pridonijeti bržem gubitku.

Uzimanjem kalcija i vitamina D (mlijeko i sunčevo svjetlo su dobri izvori), uz prethodnu konzultaciju s liječnikom, najbolji je način povećanja gustoće koštane mase. Posebno važna stvar u održavanju gustoće koštane mase je redovna fizička aktivnost, koja će istovremeno održati i mišićnu jakost.

?Često poboljšavaju

Činjenica: Obrambeni, imunološki sustav doživljava svoj vrhunac u mladenačkoj dobi, a nakon toga postupno gubi svoju efikasnost zbog degeneracije prsne žlijezde – timusa. Međutim, do tada je osoba već bila izložena i stekla otpornost na mnoga oboljenja. Ipak, mnogi virusi, uključujući i one od gripe, stalno se mijenjaju i inficiraju nas svake godine.

Uzimajući dobro uravnoteženu i raznovrsnu hranu pomoći ćete si da ostanete zdravi. Mnogi ljudi pokušavaju jesti manje kako stare, međutim nedostaci pojedinih hranjivih sastojaka i vitamina i minerala mogu smanjiti efikasnost imunološkog sustava. Stres i prekomjerni napor mogu također promijeniti razine hormona i znatno oslabiti tjelesni i imunološki sustav.

?Gube muževnost

Činjenica: Glavni razlog za impotenciju povezanu s dobi je problem krvnih žila, koji je opet u vezi sa srčanim bolestima. Zbog masnih naslaga na unutarnjoj stijenci žila, koje sužavaju lumen žila, erekcija penisa postaje teža.

Neki lijekovi, kao što su oni za snižavanje kolesterola u krvi ili za snižavanje krvnog tlaka, mogu uzrokovati smanjenje seksualne potencije. Premda prirodno smanjenje koncentracije muškog spolnog hormona testosterona u krvi može onemogućiti osobu da ima erekciju tako često kao što je imala u mladosti, iapk nema razloga zašto osoba ne bi doživotno uživala u seksu.

Dr. Ivo Belan

Sreća nema veze s godinama

Iako je rasprostranjeno mišljenje da je starenje depresivno, mnoge studije pokazuju da su seniori među najsretnijim dobnim skupinama. Razine sreće po dobi slijede krivulju u obliku slova "U", pri čemu su razine sreće najniže u dobi od 40 godina, a zatim rastu. Nadalje, studije su pokazale kako osobe koje su nezadovoljne u mladosti, često nezadovoljne i u kasnijoj životnoj dobi, dok oni s vedrijim pogledom na život ostaju sretni i u starosti. Drugim riječima, razina sreće više je povezana s osobnošću, a ne dobi.

Biti star u Helsinkiju

Centar za seniore u predgrađu glavnog grada Finske Helsinkija oglasio je preko Facebooka mogućnost unajmljivanja gasonijera osobama mlađima od 25 godina za pola od uobičajene tržišne cijene. U gradu gdje je cijena najma nevjerovatno visoka, to je odjeknulo poput reklamne bombe.

Eto u čemu je "caka". Mladi stanari moraju se obvezati da će tjedno 3-5 sati provoditi u druženju s nekim od starijih stanara. Originalno i humano, zar ne!

Nosi svoju roza trakicu na ruci kao žene oboljele od karcinoma dojke, ali ona nije bolesna. Ona svoje siromaštvo osjeća u grudima kao nešto što je pritišće i misli da tako boli karcinom

Piše: Biserka Budigam,
psihologinja

Koje je boje siromaštvo

Je li ikad razmišljali kakve je boje siromaštvo? Priznajem ja nisam! Iznenadila me gospođa koja je pričajući mi o sebi rekla kako je „sada obojena roza“ i doista - imala je jednu ružičastu trakicu oko zapešća, kakve nose neka djeca i mladi. Nasmiješila sam se, ali ona kao da nije primijetila moj smiješak, nastavila je pričati kako zna da takve trakice nose žene oboljele od karcinoma dojke, ali ona nije bolesna. Ona svoje siromaštvo osjeća u grudima kao nešto što je pritišće i misli da tako boli karcinom.

„Ja sam prije 50 godina došla u Zagreb iz malog, zabačenog sela. Nisam imala ni završenu osnovnu školu. Zaposlila sam se u jednoj velikoj tvornici i nadala sam se da ću se riješiti siromaštva. Život je prolazio. Kao podstanar bila sam svedeno zadovoljna jer sam očekivala dobiti stančić od svoje tvornice. No došle su neke promjene, tvornica je prestala davati stanove. Nas starije poslali su u mirovinu i tada je prestao moj sretan život. Mirovina je bila samo 1.600 kuna. I tako danas imam skoro 2.000 kuna. Podstanarka sam i dalje, mirovina mi je ovršena, jer moja prijateljica s kojom sam stanovala nije plaćala režije“, nastavlja pričati na rubu plaća o svojim problemima koji rastu, jer se u međuvremenu i razboljela. Preselila se u lošiji stan. Sada nastoji sačuvati preostalo zdravlje i vratiti dug. Pomagala je po kućama, ali sada i sama treba pomoć. Srami se svog siromaštva, ali to ne želi pokazati. Tješi je, ipak, samo njezin osobiti izum - ružičasta boja siromaštva. Ne zna ona da se to u psihologiji zove obrambeni mehanizam kojim se nesvjesno branimo od nevesele stvarnosti.

I sjetim se druge žene koja svakoga dana oko 15 sati na jednoj zagrebačkoj tržnici skuplja ostatke povrća i voća za svoju djecu, jer je nezaposlena, ima troje djece, podstanar je. Do sada je govorila da to skuplja za hranu svojim kokošima i svinjici, a sada stidljivo priznaje istinu. Neku sam večer, vraćajući se s jednog domjenka, na jednom trgu svoj neveliki, načeti sendvič podijelila s tri starije

osobe (jedna žena s kovčegom i dva muškarca) koji su sjedili na klupi i zajednički pile jednu pivu. Za jelo nisu imali novaca...

I tako bih sada mogla nabrati stotine priča i sudbina ljudi koje sam susrela u ovih mojih posljednjih 15 godina rada s umirovljenicima i starijim osobama. Poznajem ja i one sretnije starije ljude koji imaju vedriju i materijalno sigurnu starost. Ponekad sam strašno nesretna i tužna upravo zbog ovih koji žive život nedostojan čovjeka. Stariji ljudi se srame svoga siromaštva i mnogi to ne žele ni priznati. Zatvaraju se u „svoj svijet“, osamljuju se. Žive u prošlosti. Ne pozivaju goste. Znam neke starije gospođe koje ne žele napustiti svoje velike stanove za čije održavanje više nemaju dovoljno novaca, podstanare ne žele pustiti u svoj svijet, ali rado oblače svoje demodé krznenе kapute i ponosno idu u šetnju gradom.

Starije osobe se stide svog siromaštva, jer postali smo društvo koje naglašava bogatstvo, mladost i besprijekornu ljepotu kao mjerilo uspješnosti. Nekada, u vrijeme naše mladosti, cijenilo se znanje i iskazivalo dužno poštovanje starijim osobama. Govore da je to sada zastarjelo, zaostalo ponašanje.

Starije osobe ne smiju sve doživljavati kao neuspjeh. Moraju naglašavati ono u čemu su uspjele. Uspjele su, možda, osnovati obitelj i odgojiti djecu i pružiti im obrazovanje koje ih je osposobilo za samostalan život i za zasnivanje vlastite mlade obitelji. Vrijednosti su to koje mladi moraju cijeniti i vratiti roditeljima dio onog što su primili.

Siromaštvo stariji doživljavaju i kao svoj neuspjeh. Nepripremljeni su za ovo novo brzo bogaćenje, za bezosjećajno ponašanje mladih i nerazumijevanje i neprihvatanje starih.

Napredak tehnike i tehnologije prebrz je i preobuhvatan da bi ga stariji mogli usvojiti i slijediti. Zaostajemo i ne možemo prihvatiti neke nove sadržaje. Razlike između naše generacije i generacije naše djece, a pogotovo naših unuka, postaju gotovo nepremostive i onda se povlačimo u dobro nam znane

svjetove i zatvaramo se u svoju ljušturu i često se branimo neprimjereno napadima i emocionalnim ispadima, što onda produbljuje konflikte i međusobna nerazumijevanja i udaljuje nas jedne od drugih.

Pokušajmo naučiti ipak nešto novo. Često smo bili prisiljeni prilagođavati se svojim ponašanjem i stjecanjem novih znanja tijekom godina rada, jer je to zahtijevao napredak tehnologije na radnom mjestu. Sada možemo učiniti dodatni napor i pokušati naučiti nešto od novih tehnologija, npr. rad na računalu, kako bismo se približili generaciji naše djece i unuka. Svi se već služimo mobilnim i imamo bolju komunikaciju s mlađim članovima obitelji, a to smo naučili „u hodu“. Sada pođimo korak dalje: vjerujemo u sebe! Učite, jer vi to možete!

Informirajte se o novim pravicama iz socijalne skrbi i mogućnostima izbjegavanja najgorih oblika materijalnog i emocionalnog zlostavljanja od strane okoline, zaštitite se novim znanjima iz upravljanja novcem i materijalnim dobrima. Istraživanja pokazuju da najviše problema imaju starije osobe zbog nepoznavanja svojih prava, ali i novih oblika prijevara i krivičnih djela koje se svakodnevno događaju na njihovu štetu. Ne osamljujte se već se družite sa svojom generacijom koja vas razumije, ali i štiti.

Ovih dana bili smo na prosvjedima. Nas oko 7.000 osoba pod kišobranima. Bilo nas je relativno malo u odnosu na gotovo 1,200.000 umirovljenika, ali ipak dovoljno da nas se vidi i čuje i zapamti... Imali smo plave (kažu da je to boja nade!) trake oko ruke i svatko je na traku mogao napisati ili iznos svoje mirovine ili poruku onima koji tvrde da su naši zahtjevi preveliki ili poruka pojedinca s molbom za preživljavanje. S pozornice su se čule i iskrene poruke i traženja običnih umirovljenika od kojih većina ne vjeruje u bolje sutra, predaju se i mire se sa svojom bijedom.

Mislim da nas je ovaj prosvjed osvijestio kako nije sramota javno progovoriti o svome siromaštvu i o svojim željama i očekivanjima, o zahtjevima za bolji život; da je sramota na adresi onih koji su takvo siromaštvo prouzročili. I već zbog toga, ovaj prosvjed je uspio.

Kako do tetkine uštede vine?

Pitanje: Sklopio sam s tetkom ugovor o doživotnom uzdržavanju temeljem kojeg mi poslije tetkine smrti pripada njezina kuća s okućnicom i svim predmetima u kući, uključujući i poljsku mehanizaciju. Nakon sklapanja ugovora saznao sam da tetka ima pozamašnu uštedevinu koju je oročila u banci. Zanima me da li mi temeljem ugovora, makar to nije u njemu navedeno, pripada pravo na tu uštedevinu s obzirom na to da je sva njezina imovina navedena u ugovoru, te mi ima pripasti nakon njezine smrti. S tetkom se odlično slažem i vrlo je zadovoljna načinom kako ispunjavam svoje obveze uzdržavanja navedene u ugovoru. Zanima me da li njezina uštedevina koja nije navedena u ugovoru, automatski pripada meni, jer temeljem ugovora dobivam svu njezinu imovinu. (M.R., Sisak)

Odgovor: Poslije tetkine smrti pripasti će Vam samo imovina koja je navedena u ugovoru. Stoga bi trebalo razgovarati s tetkom te joj predložiti sklapanje dodatka ugovoru o doživotnom uzdržavanju kojim će se uštedevina Vaše tetke uvrstiti u ugovor. S obzirom na to u tada na dobre odnose s tetkom i njezino zadovoljstvo ispunjavanjem obveze iz ugovora, mislim da to neće biti problem. Na kraju Vas upozoravam da se dodatak ugovoru mora sklopiti u pisanoj formi te da se mora solemnizirati kod javnog bilježnika, isto kao i ugovor o doživotnom uzdržavanju.

Hoću prodati svoju polovicu kuće

Pitanje: Suvlasnica sam zajedno s bratom obiteljske kuće, koju smo naslijedili od svojih roditelja, tako da svakom pripada jedna polovica. Nisam udata i nemam djece, a brat i snaha svojataju moju polovicu, te me tjeraju u dom. Ja to ne želim, ali mi je teško izdržati njihov pritisak, tako da sam odlučila prodati svoj dio kuće, te kupiti manji stan i živjeti u njemu bez da me netko svaki dan maltretira. Brat tvrdi da ja kao suvlasnica ne mogu prodati svoj dio bez njegove suglasnosti. Da li je to točno? Što da učinim da se spasim od maltretiranja jer se bojim da to neću moći izdržati? (A. K., Zagreb)

Odgovor: Kao suvlasnica imate pravo prodati svoj dio kuće i za to Vam nije potrebna suglasnost drugog suvlasnika, ali predhodno morate izvršiti razvrgnuće suvlasničke zajednice. Ako niste to učinili, preporučamo Vam da to što prije učinite. Razgraničenje možete provesti sporazumno s bratom, a ako to nije moguće onda razgraničenje treba provesti sudskim putem. Razgraničenjem ćete i lakše prodati svoj suvlasnički dio.

Naknada štete dio bračne stečevine?

Pitanje: Prije četiri godine pretrpjela sam nesreću na način da me je na nogostupu srušio i teško ozlijedio automobil kojim je upravljao vozač pod utjecajem alkohola. Nakon dugotrajnog liječenja sam se oporavila, te sam putem odvjetnika podnijela tužbu za naknadu štete. Tužba je od strane suda proglašena osnovanom, a nakon žalbe tuženog, drugostupanjski sud je potvrdio prvostupanjsku presudu. Zbog težine povrede dosuđena mi je pozamašna odšteta za pretrpljene bolove i izgubljene novčane naknade, jer za vrijeme liječenja nisam radila, a sada sam otišla u mirovinu.

U međuvremenu, bračni odnosi su se totalno poremetili, tako da je suprug podnio tužbu za razvod braka. Ono što me smeta je činjenica da suprug svojata pravo na polovicu naknade štete koju sam

dobila putem suda zbog pretrpljenih ozljeda. Očito je suprug zaboravio besane noći pune bola i plača, a ja još uvijek osjećam posljedice nesreće. Moj suprug to zaboravlja, te tvrdi da je naknada koju sam dobila bračna stečevina koju prema zakonu treba dijeliti svakome po pola. Da li je on u pravu, jer smatram nepravdom da on iz moje muke i bolova vuče korist, pogotovo sada kada smo pred razvodom. Molim Vas za mišljenje. (R.J., Rijeka)

Odgovor: Prema Obiteljskom zakonu bračna stečevina je imovina koju su supružnici stekli radom tijekom braka. Obzirom da naknada za pretrpljeni udes nije posljedica rada, već je vezana na nesreću koju ste doživjeli, ne radi se o bračnoj stečevini, nego o Vašoj posebnoj imovini što potvrđuje presuda Vrhovnog suda RH br. Rev. 929/072 od 02.04. 2008. godine.

Predbračni ugovor - valjan ili ne?

Pitanje: Prije sklapanja braka moj je muž inzistirao na sklapanju predbračnog ugovora kojim bi utvrdili da njegova zarada ne predstavlja bračnu stečevinu koju bi dijelili na način da svakom pripadne jedna polovica. Ovo je obrazložio razlogom što je on poduzetnik, čija je zarada desetak puta veća od moje, inače solidne plaće. Pristala sam i potpisala takav predbračni ugovor, vjerujući da će se u slučaju razvoda braka primjenjivati odredba Obiteljskog zakona po kojoj se zarade bračnih drugova ima smatrati bračnom stečevinom. Jesam li u pravu? (Z.Đ., Osijek)

Odgovor: Naše pravo ne pozna naziv predbračni ugovor, pa bez obzira da li je ugovor sklopljen prije ili tijekom braka, ugovor se smatra bračnim ugovorom! Bračnim ugovorom, bez obzira na odredbu Obiteljskog zakona o bračnoj stečevini, može se ugovoriti da se zarade bračnih drugova ne dijele na jednake dijelove, već da u cijelosti pripadne bračnom drugu koji ju je ostvario. Šteta što to niste znala kad ste nesmotreno potpisala.

„Bolje mršava nagodba, nego debela parnica“

Pitanje: Kupio sam trosobni stan po povoljnoj cijeni, te sam se obvezao da ću kupoprodajnu cijenu isplatiti u tri jednake rate do kraja godine u kojoj smo sklopili ugovor. Prodavatelj se obvezao da će mi isplatom druge rate predati tabularnu ispravu temeljem koje ću se uknjižiti kao vlasnik stana.

Međutim, od danja sklapanja ugovora okolnosti su se bitno promijenile. Nisam imao novaca za isplatu druge rate, tako da mi je prodavatelj odbio izdati tabularnu ispravu. Sagledavajući sve okolnosti prodavatelj mi je predložio da sporazumno raskinemo ugovor o kupoprodaji, jer je vidio da neću imati dovoljno novaca za isplatu. Međutim, postavio mi je uvjet da ima pravo zadržati polovicu uplaćene prve rate, jer da je on pretrpio štetu odbijajući druge kupce. Da li da prihvatim njegov prijedlog ili da uđem u parnicu tražeći povrat čitave prve rate? (K.R., Split)

Odgovor: Prodavatelj je u puno boljoj situaciji od Vas, jer Vi niste ispoštovali svoju obvezu isplate druge i treće rate. U eventualnoj parnici koju biste pokrenuli za povrat cjelokupne prve rate, prodavatelj bi vjerojatno podnio protutužbu za naknadu štete koju je pretrpio Vašim nepoštivanjem ugovora. Stoga Vam preporučamo da se pokušate dogovoriti s prodavateljem o tome koliko može zadržati od prve rate s osnova naknade štete, jer krajnji ishod spora je neizvjestan, a Vaša pozicija je slabija od prodavateljeve. Stoga bi možda bilo dobro da se držite one stare parničarske izreke „da je bolje mršava nagodba, nego debela parnica“.

pravni
savjeti

Odgovara:
Milan Tomičić
dipl. pravnik

Besplatno
pravno
savjetovanje
za članove
Sindikata
umirovljenika
01/46 55 111/244
ili 01/46 15 797

SNJEŽANA ŽIVČIĆ, PREDSJEDNICA PODRUŽNICE SUH-A STUDENTSKI GRAD

Aktivna predsjednica za aktivnu podružnicu

Slika svake države vidi se najbolje po načinu na koji njeni najstariji građani žive

„Sama nikad ne mirujem, pa ne dam ni članovima svoje podružnice da miruju“, govori nam Snježana Živčić, predsjednica podružnice Studentski grad. Živčić je prije četiri godine bila jedna od inicijatorica za osnivanje ove podružnice, koja danas broji 150 članova. Kao predsjednica sa suradnicima kreira razne programe za članove, u čemu joj uvelike pomaže i suprug, ponosno napominje.

Živčić je cijeli radni staž provela u MUP-u, prvo u Policijskoj upravi zagrebačkoj, gdje je radila kao policijska službenica, poslije na kontroli putovnica u Zračnoj luci Zagreb, a zatim u Sektoru kriminalističke policije - pa ne čudi što je i nakon odlaska u mirovinu 2007. godine odlučila i dalje biti aktivna.

„Veliki broj članova podružnice pridružio se prosvjedu Zaustavimo siromaštvo i poniženje u starosti organiziranom u listopadu, ali ima i onih koji su mogli dati podršku, a nisu. Štoviše, članovi koji su dali podršku uglavnom su oni koji imaju pristojne mirovine, i to su učinili iz solidarnosti prema onima koji nemaju, jer vide kako ljudi oko njih žive, a misle i o budućnosti svoje djece i unuka,“ komentirala je Živčić nedavne umirovljeničke prosvjede i dodala kako svatko mora pomoći koliko može.

Kao najvažnije zahtjeve prosvjeda istaknula je pravo na dijalog i suodlučivanje, iz čega umirovljenici nika-ko ne smiju biti izostavljeni. „Slika svake države vidi se najbolje po načinu na koji

njeni najstariji sugrađani žive“, rekla je Živčić.

Kako bi pomogli najpotrebitijim građanima, podružnica surađuje s Crvenim križem u akcijama prikupljanja namirnica za socijalne samoposluge, a mnogi članovi su sakupljali plastične čepove za Udrugu oboljelih od leukemije i limfoma iz Čakovca, koji se potom prodaju i za novac kupuju skupi lijekove za oboljele, za što su dobili i priznanje.

„Imamo i humanitarne projekte. Naše članice su plele „pachwerke“ koji su poslani u Afriku, kako bi tamošnja djeca mogla praviti odjevne predmete“, govori nam Živčić.

Svoju energiju Živčić je prenijela i u razne programe svoje podružnice. „Za vrijeme lijepih dana u jutarnjim satima organiziramo nordijsko hodanje, gdje zainteresirani članovi prohodaju udaljenost od 4 km. Podružnica provodi i vježbe za kralježnicu, pod volonterskim vodstvom mog supruga,“ rekla je Živčić.

I dok žene više zanima tjelovježba, muškarci radije igraju stolni tenis, pikado i društvene igre, objašnjava nam Živčić i dodaje kako imaju i kreativne radionice quillinga i fuzije stakla, koje su isto jako popularne. U sklopu plesne sekcije članovi se mogu jednom tjedno podsjetiti plesnih koraka, a ni pjevači nisu zaboravljeni.

„Osim što se volimo družiti i zabavljati, cilj nam je educirati naše članove o njihovim pravima“, ističe Živčić i objašnjava kako se organiziraju edukativna predavanja

o zdravstvenim i potrošačkim pravima, ali i određeni zdravstveni pregledi, poput denzitometrije, provjere vida i sluha, mamografije, spirometrije i oksimetrije. „Mjerenje tlaka i provjera razine šećera obavezno su dva puta mjesečno“, dodaje.

Jednom mjesečno podružnica organizira izlet za koji se nastoji da, osim zabavan, bude i edukativan. „Obišli smo mnoga mjesta u Hrvatskoj. Izdvojila bi Plitvička jezera, slapove Krke, Kopački rit i Brijune. Putovali smo i u inozemstvu - Jelenov greben, Banja Vrućica, Nacionalni park Una, Prag, Firenca, Sienna i Padova“, govori nam Živčić.

Koliko je podružnica Studentski grad aktivna potvrđuje i to što u suradnji s Volonterskim centrom Zagreb organiziraju informatički tečaj, najčešće u zimskim mjesecima, a obavezno sudjeluju na manifestaciji Aktivna Hrvatska, a njihove su članice vježbale i s balerinama u projektu Zagrebačkog plesnog centra. Živčić je ponosno istaknula i kako je njena podružnica ove godine već peti put bila domaćin Sportskih susreta Povjereništva SUH-a Zagreb, za koje program osmišljava njezin suprug. Pravi bračni dvojac aktivista za svaku pohvalu.

Na kraju nam Živčić ističe i interni časopis Juniori i seniori, na koji je posebno ponosna, a koji izlazi svake godine i u kojem se izlistaju događaji koje je podružnica imala tijekom prethodne godine, kao i radovi samih članova poput tekstova ili pjesama. Čestitke!

Marina Bubalo